

ОДОБРЯВАМ:

НИКОЛА СТОЯНОВ

Министър на икономиката и индустрията

**Отчет на Годишната програма
за прилагане на Националната стратегия за малките и средните
предприятия за 2022 година**

Отчетът на Годишната програма за 2022 г. е разработен в изпълнение на чл. 5, ал. 2 т. 4 от Закона за малките и средните предприятия и се основава на приетата с Решение № 281 на Министерския съвет от 01.04.2021 г. Национална стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г.

Национална стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г. определя рамката на политиките за малките и средните предприятия (МСП) въз основа на задълбочен анализ на системата на МСП в България, разработен за целите и нуждите на Министерство на икономиката и индустрията (МИИ) и всички останали заинтересовани страни в държавната администрация, които отговарят за формулирането и реализирането на политики, насочени към развитието малките и средните предприятия в България.

Стратегическите цели в Националната стратегия за МСП за периода 2021-2027 г. се основават на постигнатия напредък по Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г., както и на идентифицирания потенциал за растеж на МСП и определени предизвикателства и движещи фактори за тяхното развитие. Основни фактори за конкурентоспособността на МСП са достъпа до пазари, достъпа до финансиране, използването на ИКТ решения и дигитализация на процесите, наличието на квалифицирани кадри и ефективното екологосъобразно използване на ресурси. Част от факторите за създаването и растежа на МСП са свързани с наличието на информация и знания, както и използването на иновативни технологии на глобално и местно равнище.

Отчетът включва изпълнението на мерките и дейностите заложи в Годишната програма за 2022 г. Мерките са в съответствие с Националната стратегия за МСП 2021-2027 г. и са структурирани в шестте приоритетни области на въздействие на Стратегията, всяка от които съдържа конкретни стратегически цели в подкрепа на МСП. Отчетът обхваща изпълнението и напредъка по 51, реализирани от 15 институции, за периода 1 януари – 31 декември 2022 г.

Област на въздействие 1: Предприемачество

Мярка 1.1 Насърчаване на предприемаческата екосистема

Действие 2) Подкрепа за мероприятия, конференции, семинари, бизнес срещи между стартиращи предприятия и инвеститори и други инициативи за насърчаване на предприемачеството и бизнес комуникациите на регионално и местно ниво.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

Проведени он-лайн събития:

- SMEs Webinars: Новата хибридна реалност: Как да осигурим 360-градусова защита на бизнеса си. Събитие, организирано от ИАНМСП с участието на лектори от компаниите за киберсигурност GluckIT и Check Point, както и от страна на факултет „Информационни науки“(ФИН) към Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ). Участвали 70 МСП.
- Как да опазите бизнеса си от 5-те най-големи кибер риска. Събитие, организирано от ИАНМСП и Американската търговска камара в България с участието на лектори от IBM и Progress Software. Участвали 60 МСП.
- Онлайн информационен ден за възможностите за българския бизнес по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) – участие са взели 1500 фирми.
- Информационна среща „Големите пари за малкия и среден бизнес“ - възможностите за финансиране на МСП по Плана за възстановяване и устойчивост за МСП с участието на г-н Атанас Пеканов, служебен заместник министър-председател по управление на европейските средства, и г-н Александър Пулев, служебен министър

на иновациите и растежа – в информационната среща участие взеха над 300 компании.

- Серия от уебинари по програмата Grow.Global. В периода октомври-декември 2022 г. ИАНМСП организира 18 уебинара за повишаване на информираността и за създаване на умения в българските МСП за износ. За събитията бяха регистрирани 260 представители на различни бизнеси.

Конференции „Иновации и растеж“ - конференциите се организираха от ИАНМСП по инициатива на Министерство на иновациите и растежа. Беше представена информацията относно възможностите за подкрепа и финансиране на бизнеса в рамките на министерството. Събитията се проведоха в гр. Варна и гр. Русе, където участие взеха повече от 190 представители на бизнеса от различни сектори на икономиката.

Събитие „Наука за бизнес“ - ИАНМСП съвместно с Българска академия на науките, организира за втора поредна година събитието, което се проведе на 19.05.2022 г. в София Тех Парк. В рамките на събитието бяха представени добри практики и примери за партньорство между бизнеса и Българска академия на науките в разработване на съвместни проекти. Участие взеха 200 представители на бизнеса, академичните среди, клъстери, браншови и двустранни камари и медии.

Програма Dare to Scale - програмата е насочена към предприемачи и бизнеси, които са преминали ранната фаза на развитие. Изпълнява се от българския офис на глобалната мрежа Endeavor, като ИАНМСП е партньор. В изданието за 2022 г. са подписани меморандуми с 12 одобрени фирми за участие в съгласно условията на програмата. В периода септември-декември 2022 г. са проведени индивидуални менторски срещи, групови обучения и Demo Day.

Уоркшоп Grow with Profit – ИАНМСП организира уоркшоп със световния експерт в областта на управлението на иновациите д-р Хамса Тота. В рамките на практическата сесия българските МСП имаха възможност да разберат повече за възможностите за разрастване на своя бизнес, създаването на икономическа и добавена стойност, да разберат за възможните начини за разширение на пазарния дял и още много полезна информация по време на презентацията на д-р Тота. Участие взеха 12 фирми.

Българска банка за развитие (ББР)

През 2022 г. Групата на Българска банка за развитие организира поредица от срещи с бизнеса в страната за представяне на продуктите на ББР в Боровец, Огняново, Банско, Сандански, Стара Загора, Хисаря, Велинград, Пампорово, Панагюрище, Русе, Враца, Балчик, Ямбол, Сливен, Ботевград, Пловдив, София, Варна, Бургас, Монтана и Бобовдол. На съвместно роуд-шоу с БАЕЗ бяха направени срещи с представители на бизнеса в Стара Загора, Варна, Русе.

Представители на ББР организираха и взеха участие в следните събития:

- Участие във второто издание на Startup World Cup България.
- Участие в проекта „Академия за иновации“ на Innovation Starter.
- Уебинар за МСП - кандидати по програмата на ОПИК.
- Участие в „Зелената сделка - иновации, инвестиции и справедлив преход“, организирано от Dir.bg.
- Официално представяне пред медии и организации на бизнеса на новата дигитална платформа на ББР Business Booster в Event space - София.
- Подготовка на участието на представители на банката в специализирани събития и форуми: SIM Expo: „Големите пари за малкия бизнес“.
- Презентации на ББР по време на изложенията „Маштех“, „МСП, предприятия на социалната икономика, занаяти, свободни професии: възможности и предизвикателства на зеления преход“, Булпек, Млекоманя, Coris.
- Уебинар за фирми, подали документи за участие по програмата „Възстановяване на МСП чрез енергийна ефективност“.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

¹Брой подпомогнати инициативи за засилване на предприемачеството и работата в мрежа на регионално и местно ниво:

- Изпълнение към 2021 г.: 22;
- Изпълнение за 2022 г.: 9;
- Целева стойност за 2024 г. - 5 бр.

Брой подпомогнати организации в подкрепа на МСП:

- Изпълнение към 2021: 2 бр.;
- Изпълнение за 2022: 2 бр.;
- Целева стойност за 2024 г.: 16р.

¹ Показатели за продукт съгласно индикаторите за изпълнение от Националната стратегия за МСП 2021-2027

²Предприемаческа активност мотивирана от възможностите:

- Изпълнение към 2022 г. – NA (2018 г. - 27,47);
- Целева стойност за 2024 г.: 28,50%.

Мярка 1.2 Насърчаване на обучението по предприемачество в училищата и предприемаческата трансформация на българските висши училища

Действие 2) Подкрепа за осигуряване на курсове за обучение по предприемачество.

Министерство на образованието и науката (МОН)

Придобиването на предприемачески умения в училищното образование се осъществява чрез последователни и ефективни политики. От 2017 г. учебният предмет предприемачество беше въведен за изучаване като задължителен в общата професионална подготовка във всички професионални направления в професионалните гимназии в Република България. Предметът технологии и предприемачество, който е общообразователен учебен предмет, се изучава от 1 до 7 клас във всички училища, а в 8 и 9 клас - във всички училища, които провеждат обучение по учебни планове без интензивно и без разширено изучаване на чужд език. Обучение по предмета предприемачество като профилиращ учебен предмет се осъществява в 11 и 12 клас в профилираните гимназии.

Заедно с това и националните програми за развитие на образованието предоставят обединени възможности за партньорства между образованието и бизнеса. Министерството на образованието и науката изпълнява Националната програма „Бизнесът преподава“, одобрена с РМС № 302/ 13.05.2022 г. Основна цел на Програмата е повишаване на качеството на преподаването в българските общински и държавни училища за формиране в учениците на знания и умения в областта на финансовата грамотност, предприемачеството и STEM компетентностите. В рамките на тази Програма по Модул 1 „Бизнесът в училище“ са одобрени 140 проектни предложения, а по Модул 2

² Показатели за резултат съгласно индикаторите за изпълнение от Националната стратегия за МСП 2021-2027

„Учители в предприятия“ - 29 проектни предложения. Одобрените проектни предложения са в процес на изпълнение и през учебната 2022/2023 година.

За изпълнението на тази мярка в областта на висшето образование също се създават условия за насърчаване на обучението по предприемачески умения. Представители на Министерството на образованието и науката и на висшите училища участват в Мрежата за обучителни политики, създадена в рамките на разработения от Европейската комисия и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие инструмент за оценяване на предприемачеството във висшите училища HEInnovate (HEInnovate Policy Learning Network). Мрежата предоставя възможности за онлайн обмен на опит, знания и добри практики, свързани и с обучението по предприемачески умения.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати българските висши училища:

- Изпълнение към 2021 г.: 0;
- Изпълнение за 2022 г.: 1;
- Целева стойност за 2024 г.: 1.

Намерения за предприемачество:

- Изходна стойност (2020 г.): 5,03%;
- Целева стойност за 2024 г.: 7%.

Висши училища, които осигуряват добра и адекватна подготовка за стартиране и развитие на нови предприятия:

- Изходна стойност (2020 г.): 62.57%;
- Целева стойност за 2024 г.: 65%.

Мярка 1.3 Подкрепа за стартиращи предприятия

Действие 3) Въвеждане на мерки за стартиращи предприятия, които търсят разрастване на дейността си на международни пазари - предоставяне на информация за пазари, консултации, маркетинг и менторски услуги по въпросите на интернационализацията.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

С цел повишаване на конкурентоспособността на българските МСП и улесняване достъпа им до международни пазари, ИАНМСП предоставя информация за различни пазари, разработвайки маркетингови проучвания. През отчетния период са изготвени общо 73 материала за 43 пазара и сектори.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подкрепени стартиращи предприятия, които търсят разрастване на дейността си на международни пазари:

- Изпълнение към 2021 г.: 0; Целева стойност за 2024 г.: 10
- Изпълнение за 2022 г.: 73;
- Целева стойност за 2024 г.: 10.

Дял на стартиращите предприятия:

- Целева стойност за 2024 г.: 15%.

Дял на МСП с висок растеж:

- Целева стойност за 2024 г.: 0,5%.

Действие 6) Предоставяне на техническа помощ за регистрация на интелектуална собственост, вкл. за процеса на подготовка и за процедурата по кандидатстване за регистрация на интелектуална собственост – консултации със специалисти, правна помощ и др.

Патентно ведомство

Патентно ведомството ще предостави на българските микро-, малки и средни предприятия, в т.ч. и стартиращи такива, възможност за достъп до Фонд от 16 млн. евро безвъзмездни средства, предназначени за подпомагане и насърчаване закрилата на фирмените активи, които са обекти на интелектуална собственост. Фондът е финансиран и се управлява от СЕСИС в сътрудничество с Европейската комисия (ЕК), като представлява част от Плана за действие на ЕК в областта на интелектуалната собственост, в рамките на Програмата на ЕС за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME). Инициативата, наречена „Ideas Powered for Business“, е част от дейностите на СЕСИС в подкрепа на МСП, като има за цел същите да разгърнат своя потенциал за регистрация на права върху обекти на интелектуална собственост и да

повишат конкурентоспособността си, която е сериозно засегната от пандемията от COVID-19.

През 2022 г., по силата на Договор за сътрудничество между Патентно ведомство на Република България и Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (СЕСИС), Ведомството предостави на българските микро, малки и средни предприятия, в т.ч. и стартиращи такива, възможност за достъп до Фонд от 16 млн. евро безвъзмездни средства, предназначени за подпомагане и насърчаване закрилата на фирмените активи, които са обекти на интелектуална собственост. Фондът е финансиран и се управлява от СЕСИС в сътрудничество с Европейската комисия (ЕК), като представлява част от Плана за действие на ЕК в областта на интелектуалната собственост, приет на 25.11.2020 г. в рамките на Програмата на ЕС за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME). Инициативата, наречена „Ideas Powered for Business“, е част от дейностите на СЕСИС в подкрепа на МСП, като има за цел същите да разгърнат своя потенциал за регистрация на обекти на интелектуална собственост и да повишат конкурентоспособността си, засегната от пандемията.

Финансовото подпомагане на МСП е под формата на възстановяване на част от разходите на МСП за такси за заявки за марки и дизайни, такси при подаване на национални патенти и проучване на предшестващото състояние на техниката, както и за подпомагащи услуги за предварително проучване на потребностите от закрила на интелектуална собственост (Предварителна диагностика - IPPD/IP Scan), с максимален размер до 1500 евро на предприятие.

Услугата по Предварителна диагностика на интелектуална собственост обхваща всички обекти на интелектуална собственост (патенти, марки, промишлени дизайни, полезни модели, сортове растения, географски указания), дружествени наименования, имена на домейни и др., както и обекти, които не подлежат на регистрация (напр. търговски тайни) и предоставя експертна помощ по отношение на:

- Определянето на бизнес модела на МСП и стратегията за бизнес развитие;
- Идентифициране и анализ на съществуващата интелектуална собственост и свързаните с нея нематериални активи;
- Разработване на портфолио от интелектуалната собственост на предприятието;
- Разработването на стратегически препоръки за управление на интелектуалната собственост съгласно общата бизнес стратегия на предприятието.

През 2022 г. от програмата на СЕСИС в подкрепа на микро, малки и средни предприятия, са се възползвали 357 български предприятия, които са заявили 513 заявки за регистрации на търговски марки и 21 промишлени дизайни, 10 заявки за регистрация на патент. Подадени са общо 16 заявления за извършване на предварителна диагностика на интелектуална собственост, в резултат на което са изготвени и предоставени на МСП доклади, съдържащи анализи и съвети за управлението на интелектуалната собственост. Всички доклади са преминали през „проверка на качеството“ (Quality check), извършена от три -членна експертна комисия на Ведомството.

Във връзка с популяризирането на Фонда за МСП Патентно ведомство на Република България организира и участва през 2022 г. в редица уебинари на тема „Финансова помощ за МСП за закрила на правата на интелектуална собственост“ и освен това публикува множество новини на официалната интернет страница и в социалните мрежи, поддържани от Ведомството.

Фондът в подкрепа на МСП, в процеса на възстановяване от кризата във връзка с COVID-19 и екологичния и цифровия преход, продължава своята работа и през 2023 г., ще предлага следната подкрепа под формата на ваучери за:

- **ВАУЧЕР 1-IP Scan** - възстановяване на 90% от таксите, начислявани от държавите членки за услугите по предварителна диагностика на интелектуалната собственост (IP Scan), чрез които се осигурява обща оценка на потребностите от интелектуална собственост на подалото заявление МСП, като се отчита новаторският потенциал на неговите нематериални активи;
- **ВАУЧЕР 2-защита на марка и дизайн** - възстановяване на 75% от таксите, събирани от ведомствата за интелектуална собственост (включително националните ведомства за интелектуална собственост, СЕСИС и Ведомството на Бенелюкс за интелектуална собственост) за регистрацията на марки и дизайни; възстановяване на 50% от таксите, събирани от Световната организация за интелектуална собственост за получаване на международна закрила на марките и дизайните;
- **ВАУЧЕР 3-за национални и европейски патенти** - възстановяване на 75% от таксите, начислявани от националните патентни ведомства при подаване на национални и европейски патенти и проучване на предшестващото състояние на техниката през 2023 г.;
- **ВАУЧЕР 4-такса за електронно подаване на заявки за сортовете растения на ниво ЕС** - възстановяване на 50% от таксата за електронно подаване на

заявки за сортовете растения на ниво ЕС (225 евро). Предоставяйки финансова подкрепа за регистрацията върху сортовете растения, Фондът за МСП ще подпомага МСП, участващи в зеления и цифров преход, като в същото време подкрепя целите на Зелената сделка на ЕК.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия подкрепя с различни инструменти и дейности българските МСП с цел да развият и защитят своята интелектуална собственост.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой публикации и разпространена информация на официалните страници на институциите за регистрация на интелектуална собственост:

- Изпълнение към 2021 г.: 2; Целева стойност за 2024 г.: 2;
Допълнителни индикатори за 2022 г.: Брой подкрепени МСП: 357; 513 заявки за регистрации на търговски марки и 21 промишлени дизайни; 10 заявки за регистрация на патент.

Дял на стартиращите предприятия:

- Целева стойност за 2024 г.: 15%.

Дял на МСП с висок растеж:

- Целева стойност за 2024 г.: 0,5%.

Мярка 1.4 Насърчаване на ключови видове предприемачество

Действие 2) Подкрепа за желаещите да стартират стопанска дейност като самонаети лица и МСП в ключови видове предприемачество (жени, младежи, възрастни хора, безработни и имигранти) за предоставяне на обучения, правни, консултантски и менторски услуги.

Министерство на труда и социалната политика

През 2022 г. продължи реализацията на мерките от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ), насочени към насърчаване на предприемачеството сред безработните лица. Съгласно чл. 49. ал. 1 от ЗНЗ на безработни лица се предоставят средства за разходи за

започване на самостоятелна стопанска дейност като микро-предприятие по Закона за малките и средните предприятия по одобрен от териториалното поделение на Агенцията по заетостта (АЗ) бизнес проект. Лицата, сключили договор с АЗ по чл. 49, ал. 1 и регистрирали микро-предприятие имат право на допълнителни средства за придобиване на професионална квалификация по предмета на дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект (чл. 49, ал. 3 от ЗНЗ). Непосредствено след започване на дейността се предоставят за не повече от 12 месеца допълнителни месечни суми за внесени осигурителни вноски за фонд „Пенсии“, ДЗПО и НЗОК върху минималния размер на месечния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съгласно Закона за бюджета на ДОО и НЗОК за съответната година (чл. 49, ал. 4 от ЗНЗ).

Самостоятелна стопанска дейност като микропредприятия са започнали 201 безработни лица, като със 166 от тях са сключени договори през отчетния период съгласно чл. 49, ал.1 от ЗНЗ. От лицата, сключили договор с АЗ и регистрирали микропредприятие (чл. 49, ал. 4 от ЗНЗ), 155 души са сключили договор за изплащане на допълнителни месечни суми за внесени осигурителни вноски за фонд „Пенсии“, ДЗПО и НЗОК върху минималния размер на месечния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съгласно Закона за бюджета на ДОО и НЗОК за съответната година. Възстановени са разходите за ползвани външни консултантски услуги и/или съпътстващи услуги, съгласно утвърдена номенклатура и лимити от Съвета за сътрудничество към Дирекции „Бюро по труда“ (чл. 49б от ЗНЗ) общо на 90 безработни лица, получили еднократна сума за стартиране на собствен бизнес. През 2022 г., след разработване и одобряване на бизнес проект, 130 безработни лица са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1 от ЗНЗ, за да започнат стопанска дейност по одобрен бизнес проект от поделение на Агенцията по заетостта, вместо парично обезщетение за безработица. По мярката за насърчаване на работодатели –микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ) е осигурена заетост общо на 1024 лица, от които 633 нововключени.

Инвестираните средства от държавния бюджет за реализация на мерките за насърчаване на предприемачеството по Закона за насърчаване на заетостта са в размер на 3 882 266 лв., от тях по чл. 50 от ЗНЗ са 2 952 151 лв.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подкрепени предприемачи в ключови видове предприемачество (жени, младежи, възрастни хора, безработни, имигранти, социални предприемачи и др.):

- Изпълнение към 2021 г.: 10 500 безработни, неактивни и заети лица са получили обучения и подкрепа за предприемачество, като от тях 2622 са стартирали собствен бизнес;
- През 2021 г. самостоятелна стопанска дейност като микропредприятия са започнали 207 безработни лица, като със 178 от тях договорите са сключени през отчетния период;
- По мярката за насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ) е осигурена заетост общо на 855 лица, от които 507 нововключени;
- Изпълнение за 2022 г.: инвестирани средства за мерки за насърчаване на предприемачеството в размер на 3 882 266 лв.
- През 2022 г. самостоятелна стопанска дейност като микропредприятия са започнали 201 безработни лица, като със 166 от тях договорите са сключени през отчетния период;
- По мярката за насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ) е осигурена заетост общо на 1024 лица, от които 633 нововключени;
- Целева стойност за 2024 г.: предстои дефиниране на предвидените ресурси;

Предприемаческа активност в начална фаза:

- Изходна стойност :6%; Целева стойност за 2024 г.: 7%.

Мярка 1.5 Подкрепа за занаятчийството, предприемачеството в селските райони и творческите индустрии, вкл. на регионално ниво

Действие 3) Проекти и мерки за насърчаване на занаятчийството и предприемачите в творческите индустрии.

Министерство на земеделието

През 2022 г. по приоритетна ос „Развитие на стопанства и предприятия“ се изпълняват сключени договори по процедура № BG06RDNP001-6.002 „Инвестиции, насочени към развитие на занаяти“ по подмярка 6.4.1. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ от ПРСР 2014-2020 г. През годината е сключен един договор на обща стойност 468 536,58 лв.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати занаятчии и предприемачи в творческите индустрии:

- Изпълнение към 2021 г.: сключени 2 договора;
- Изпълнение за 2022 г.: сключен 1 договор;
- Целева стойност за 2024 г.: 50.

Област на въздействие 2: Достъп до пазари

Мярка 2.1 Насърчаване на интернационализацията на МСП

Действие 1) Продължаващо развитие и поддръжка на Експортен хъб България, по-специално на неговата дигитална платформа, за предоставяне на информация за: i) възможности за подкрепа, публични и други институции; ii) актуална пазарна информация за маркетингови проучвания на външни пазари; iii) международни и регионални търговски панаири и изложения; iv) прилагане на комбинирани мерки за подкрепа като част от насърчаването на интернационализацията, които позволяват едновременна подкрепа на съответните МСП за технологично развитие, дигитализация, разработване на нови продукти и формиране на умения.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

ИАНМСП поддържа платформата „Експортен хъб България“, като непрекъснато актуализира информацията – постъпили търговски запитвания, публикуване на информация за събития с международен характер като международни панаири, бизнес делегации, различни инициативи, обучения, бизнес форуми, конференции, анализи и др.

През отчетния период се проведе обучителна програма EXPO 2. Програмата се организира съвместно с INSME (Международната мрежа за малки и средни предприятия), като участие са взели 15 фирми, които са част от програмата за насърчаване на експортния потенциал. През м. май 2022 г. в гр. Рим се проведе официална среща по закриване на обучителната програма EXPO 2 между представители на българските фирми и италианската страна. Проведени са 7 уебинара и 30 онлайн менторски срещи.

В края на 2022 г. стартира поредица от обучителни уебинари на тема „Възможностите за износ в цял свят“, в която ръководителите на СТИВ запознават заинтересованите български МСП с възможностите за бизнес и износ в съответната страна.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати с комбинирани мерки:

- Изпълнение към 2021 г.: 15; Целева стойност 2024: 20;
- Изпълнение за 2022 г.: 15;
- Целева стойност 2024: 20.

Дял на МСП, рекламиращи своята продукция (стоки и услуги) на международния пазар:

- Изходна стойност (2020 г.): 19,8%; Целева стойност за 2024 г.: 22%.

Действие 2) Подготовка и провеждане на информационни кампании, посветени на интернационализацията на МСП

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

- Информационна среща, организирана от ИАНМСП съвместно с израелското посолство в хибриден формат, 14 юли 2022 г. По време на срещата бяха представени възможностите за българските производители да установят преки контакти с потенциални партньори, а ръководителят на СТИВ Израел г-н Камен Минков запозна участниците с израелския пазар на ХВП и неговите специфични регулации. Участие в инфо срещата взеха 15 български предприятия от ХВП от регионите Хасково, Кърджали, Смолян и Благоевград и със секторна насоченост: биопродукти, слънчогледово олио, традиционни млечни продукти, традиционни тестени изделия, натурални сокове, семена, вино, ядки, гурме продукти/подправки и сладкарски изделия.
- Информационна среща, организирана от ИАНМСП съвместно с вьетнамско посолство в хибриден формат, 18 юли 2022 г. По време на срещата бяха представени възможностите за българските производители да установят преки контакти с потенциални партньори, а ръководителят на СТИВ Виетнам г-н Цветан Алексов запозна участниците с вьетнамския пазар на ХВП и неговите специфични регулации. Участие в инфо срещата взеха 20 български предприятия от ХВП от регионите Хасково, Кърджали, Смолян и Благоевград и със секторна насоченост: биопродукти, слънчогледово олио, традиционни млечни продукти, традиционни тестени изделия, натурални сокове, семена, вино, ядки, гурме продукти/подправки и сладкарски изделия.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой кампании и МСП, участващи в информационните кампании:

- Изпълнение към 2021 г.: 0;
- Изпълнение за 2022 г.: 2; брой предприятия: 35;
- Целева стойност за 2024 г.: 1.

Дял на МСП, рекламиращи своята продукция (стоки и услуги) на международния пазар:

- Изходна стойност (2020 г.): 19,8%;
- Целева стойност за 2024 г.: 22%.

Действие 3) Изпълнение на маркетингови мерки, анализи и подкрепа на МСП за разработване и подготовка на промоционални материали за международни и регионални търговски панаири.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През периода са изготвени общо 73 информационни материали за 43 пазара и сектори.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати МСП за разработване и подготовка на иновативни промоционални материали:

- Изпълнение към 2021 г.: 0;
- Изпълнение към 2022 г.: N/A;
- Целева стойност 2024: 20;

Дял на МСП, рекламиращи своята продукция (стоки и услуги) на международния пазар:

- Изходна стойност (2020 г.): 19,8%;
- Целева стойност за 2024 г.: 22%.

Действие 4) Подкрепа за създаването на експортно-ориентирани клъстери, инициативи и сдружения на МСП, и включването им в международни вериги на стойността.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През 2022 г. не е налично целево финансиране за изпълнение на мярката.

Мярка 2.2 Подкрепа на МСП за участие в мероприятия за насърчаване на търговията

Действие 1) Изготвяне на годишни програми от ИАНМСП в съответствие с националните и регионалните приоритети, определени в Стратегията, и с предложенията на заинтересованите страни за участие на МСП в търговски панаири и големи събития.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

ИАНМСП периодично актуализира Индикативните програми за провеждане на международни изложения по проект „Участие на МСП на международни панаири, изложби и конференции в страната и чужбина“ по ОПИК и по национален бюджет съгласно получени предложения от работодателски организации, НПО, браншови камари, съюзи, клъстери и др., представляващи бизнеса. Секторите, които бяха подпомогнати от ИАНМСП през 2022 г. са следните: кожи и кожени изделия, ХВП и в частност захарни и сладкарски изделия, ХОРЕКА, книгоиздателска и печатарска дейност, ИКТ, образование, мебелна промишленост, строителство, машиностроене, индустриални технологии, оборудване и поддоставки, парфюмерия и козметика.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Разработени годишни програми

- Изпълнение към 2021: 1;
- Изпълнение за 2022 г.: 2;
- Целева стойност за 2024 г.: 3.

Дял на МСП, извършващи износ

- Изходна стойност (2020 г.): 26,0%;
- Целева стойност за 2024 г.: 27,5%.

Действие 2) Провеждане и/или подкрепа на МСП за участие в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

- Организиране на индивидуални участия в международни изложения в България:

През 2022 г. ИАНМСП организира индивидуални участия в общо 3 международни изложения в страната.

- Международно изложение за хотелско, ресторантско, кетъринг и СПА оборудване SIHRE 2022, 15-18.03.2022 г., Интер Експо Център, гр. София, България - ИАНМСП организира индивидуално участие на български МСП в международно изложение за хотелско, ресторантско, кетъринг и СПА оборудване SIHRE 2022, 15-18.03.2022 г., Интер Експо Център, гр. София, България. Индивидуалните работни места в изложбения център на всеки участник бяха 9,00 кв. м. Анкетно проучване сред участниците показва, че са проведени 215 срещи, като всички подпомогнати от ИАНМСП фирми очакват сключването на договори в следствие на участието им в изложението. Участвали 6 български МСП. Проведени 215 срещи в рамките на проявата.
- Международно изложение за обзавеждане, интериорен текстил и аксесоари за дома "ЕКСПОМЕБЕЛ", 30.03 – 02.04.2022 г., Интер Експо Център, гр. София, България - ИАНМСП организира индивидуално участие на български МСП в международно изложение за обзавеждане, интериорен текстил и аксесоари за дома "ЕКСПОМЕБЕЛ", 30.03 – 02.04.2022 г., Интер Експо Център, гр. София, България. Индивидуалните работни места в изложбения център на всеки участник бяха 12,00 кв. м. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели 134 срещи в рамките на проявата. Почти всички участници очакват сключване на договор в следствие на проведените срещи. Участвали 5 български МСП. Проведени 134 срещи в рамките на проявата.
- Международно изложение за енерго-ефективно, екологично и функционално строителство АРХИТЕКТУРНО СТРОИТЕЛНА СЕДМИЦА 2022, 30.03-02.04.2022, Интер Експо Център, София - ИАНМСП организира индивидуално участие на български МСП в международно изложение за енерго-ефективно, екологично и функционално строителство АРХИТЕКТУРНО СТРОИТЕЛНА СЕДМИЦА 2022, 30.03-02.04.2022, Интер Експо Център, София. Индивидуалните работни места в изложбения център на всеки участник бяха 12,00 кв. м. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели 113 срещи в рамките на проявата. Всички участници очакват сключване на договор в следствие на проведените срещи, като половината очакват поне един договор, а другата половина

очакват сключване на повече от един договор. Участвали 6 български МСП. Проведени 113 срещи в рамките на проявата.

- Организиране на бизнес форуми, конференции и др. промоционални прояви в България:

През 2022 г. ИАНМСП организира 18 бр. бизнес форуми, конференции, двустранни срещи и др. промоционални прояви в България.

- Международен форум – конференция за новите законодателни промени и актуални тенденции при суровините за козметика с двустранни срещи с фирми от Македония, Румъния и Сърбия, 22 февруари 2022 г. На 22 февруари 2022 г. Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) организира Международен форум – конференция за новите законодателни промени и актуални тенденции при суровините за козметика с двустранни срещи с фирми от Северна Македония, Румъния и Сърбия, които се проведе в гр. Пловдив. Участие в международния форум взеха над 70 представители на български фирми, както и представители на македонските, румънските и сръбските бизнес среди.
- Българо-косовски бизнес форум с двустранни срещи, „София Тех Парк“, 06.04.2022 г. Българо-косовски бизнес форум с двустранни срещи, „София Тех Парк“, 06.04.2022 г. Събитието беше насочено към представителите на всички малки и средни предприятия, които се занимават с информационни и комуникационни технологии, включително аутсорсинга, като основната цел на проявата беше да предостави полезна информация и добри практики на бизнеса, както и да осигури подходящи условия за намиране на инвестиции и договаряне с партньори от сектора. Участие в проявата взеха над 70 представители на бизнеса и институционалните среди на България и Косово.
- Международна конференция „Произвеждаме мода в България“, София, хотел „Бест Уестърн Експо“, 11-12.05.2022 г. Двудневната международна конференция „Произвеждаме мода в България“ бе организирана от ИАНМСП съвместно с Българската асоциация за текстил облекла и кожи (БАТОК) за сектор текстил и мода. Международна конференция „Произвеждаме мода в България“, 11-12.05.2022 г., хотел „Бест Уестърн Експо“, гр. София. Събитието предостави възможности на българските предприятия да се запознаят с новостите в бранша, както и с добри практики на редица успешни компании. Участниците присъстваха и на специализиран семинар за кръгова и зелена икономика, което разшири познанията им в редица

ползотворни за бизнеса области. Участие в проявата взеха над 100 МСП и представители на държавни институции от Министерство на иновациите и растежа и Министерство на труда и социалната политика.

- Международна конференция в рамките на инициативата "Spinoff Bulgaria", 1-2 септември 2022 г., Международен конгресен център Бургас, гр. Бургас - Спинофът (Spinoff) е новосъздадена компания (стартъп) с висока добавена стойност, която се създава отделно и независимо от съществуваща организация (университет, МСП, корпорация), и която притежава нова стойност и нова стратегическа цел. Спинофите са основата на икономическия растеж и иновациите. Те създават нови работни места, отключват частен капитал и стимулират научноизследователската и развойна дейност и приемането на иновации. Събитието се проведе за първи път в България с цел да създаде устойчива spin-off екосистема и култура, която до 2030 г. да създаде над 100 нови технологични стартъпи, произхождащи от науката, университетите или съществуващите корпорации. Основните сектори, които бяха представени по време на конференцията са информационни и комуникационни технологии, иновации, биотехнологии, изкуствен интелект, стартъп и др. Инициативата е създадена от Биотехнологичен и Здравен Клъстер България, Клъстер Изкуствен интелект България и Venrize ООД, с основен партньор и съорганизатор Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП). Събитието беше фокусирано върху възможностите на компаниите да разширят своята мрежа, както и да се свържат с ключови международни партньори и да влязат в по-тясно сътрудничество с университетите и съществуващата научна инфраструктура. Участие взеха 150 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.
- Бизнес събитие с Networking в рамките на Единадесети международен медицински конгрес на Югоизточно – европейски медицински форум /ЮЕМФ/, 09.09.2022, Конгресен център на Международен панаир гр. Пловдив - Основната цел на ЮЕМФ е да насърчи партньорството между медицинските съсловия на страните членки да дискутират общите проблеми на системите на здравеопазването в тази част от Европейския континент, да обменя опит и да разработва общи подходи във всички области и дейности на медицинските организации, да развива непрекъснато медицинско образование, чрез медицински конгреси, конференции и други форми на съвместна дейност, да подпомага своите членове за подобряване на тяхната медицинска и мениджърска квалификация, да установява контакти и партньорство с други международни организации. Паралелно с присъствието на водещи

университетски лектори, ръководители на лечебни заведения и здравни мениджъри, участие в 11 Международен медицински конгрес на ЮЕМФ ще вземат и представители на малки и средни старт-ъп и развиващи се предприятия. Местни и чуждестранни фирми в областта на производството и доставката на различни медицински консумативи, медицинско оборудване, биопродукти и храни ще разкрият пред участниците във форума реализираните научни изследвания в реални иновации, което от своя страна ще доведе до активизиране на инвестициите в нови високотехнологични производства и ще увеличи конкурентоспособността на бизнеса. Мисията на 11-тия Международен медицински конгрес е науката, подкрепена от бизнеса, да утвърди позицията на България в Световната медицинска карта, като създадат дълготрайни международни партньорски бизнес отношения, включително, но не само в системата на здравеопазването, между България, Балканите, Европа и Азия. Участие във форума взеха представители на Сдружение „Клъстер на здравните региони“ – първият клъстер в България в областта на здравеопазването, който включва в състав си над 20 иновативни структури, спечелил и успешно реализирал европейски проект по програма „Иновации и конкурентоспособност“. Конгресът на ЮЕМФ очерта перспективи за участие на медицинските представители от Югоизточна Европа в съвместни проекти в етап на присъединяване на страните от Западните Балкани към Европейския съюз. Присъствието на над 700 участници от над 20 страни и представители на редица Световни и Европейски структури дава основание да се приеме, че Конгресът на ЮЕМФ се превръща в най-значимото събитие в световен мащаб за 2022 г. Участие взеха 150 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.

- Конференция “Meet The Bulgarian Industry” в рамките на Тук-Там КоШер (Co-Share) 2022, 16.09. 2022 г., Интер Експо Център София, гр. София - Конференцията „Meet The Bulgarian Industry” представи най-новите тенденции и иновации в българската индустрия и беше чудесна платформа за осъществяване на преки бизнес контакти. Целта на събитието беше да фокусира вниманието на представителите на дипломатическите мисии и чуждестранния бизнес, върху значението за развитието на двустранната търговия и да покаже кои са най-атраktivните български икономически сектори. Основни лектори бяха ръководителите на браншовите организации на най-значимите икономически сектори за България, бизнес и публични институции. Конференцията се проведе по време на събитието Тук-Там КоШер (Co-Share) 2022 и представи експортния профил на водещите български индустрии. Като част от Тук-Там КоШер, конференцията даде възможност на своите гости да

присъстват на богатата програма на Co-Share с над 40 лектора, 9 тематични и интерактивни зони и др. Участие взеха 150 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.

- Български иновационен форум 2022 г., 26.09.2022, гр. София - Форумът беше организиран съвместно с Български иновационен форум (БИФ), с представяне на новата европейска иновационна програма New European Innovation Agenda. Събитието се проведе на 26 септември 2022 г. (понеделник) в зала „Джон Атанасов“ на София Тех Парк. Приемането на новата европейска иновационна програма е повратен момент за науката и иновациите в България и региона. Насочена е към свързване на местните екосистеми за иновации, създаване на нови работни места и подкрепа за стартиращи компании с оглед на реализация на пълния им потенциал. Целта на събитието беше да се повиши информираността и активността на българската иновационна екосистема. В откриващия панел участие взе Комисарят за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта Мария Габриел, както и лидери на водещи инициативи от новата европейска иновационна програма. За да представят българската визия, на форума бяха поканени Министъра на образованието Проф. Сашо Пенев, Министъра на иновациите и растежа Александър Пулев, както и представители на бизнеса, академичните среди, местната власт, неправителствени организации, инвестиционни фондове и асоциации. Участие взеха 300 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.
- Двустранни бизнес срещи между български и азербайджански компании, 30.09.2022 г., гр. София - Във връзка с покана на държавния глава Румен Радев на 30 септември и 1 октомври президентът на Република Азербайджан Илхам Алиев беше на официално посещение в България. По време на срещата си в София двамата държавни глави направиха преглед на стратегическото партньорство между България и Азербайджан. В рамките на посещението бяха проведени и двустранни бизнес срещи между български и азербайджански компании. Участие взеха 20 публични институции и бизнес организации, клъстери.
- Международна конференция SimExpo 2022, съвместно с БТПП, в рамките на два дни - 03-04.10.2022 г., гр. София - Международната конференция „Финансова и инвестиционна подкрепа за МСП - Sofia International Money Expo“ (SIM EXPO 2022) се проведе в периода от 3 - 4 октомври 2022 г. в хотел „Милениум“ - гр. София. Конференцията се организира за трети път съвместно с Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Съветът по инвестиции към БТПП. Участниците имаха възможност за запознаване с конкретни възможности за финансиране и инвестиране

и за осъществяване на директен контакт с потенциални партньори. В рамките на съпътстващото изложение SIM EXPO 2022 бяха представени продукти и услуги на финансови институции, инвестиционни и гаранционни фондове и инвеститори, разработени най-вече в услуга на малките и средните предприятия. Бързият и лесен достъп до финансови инструменти ще стимулира инвестиционната дейност и внедряването на нови продукти и услуги и ще допринесе за излизане на нови пазари. Участие взеха 150 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.

- Международна конференция SHEleader@digital съвместно с Български център на жените в технологиите, 06.10.2022 г., гр. София - Международна конференция - SHEleader@digital 2022, която се проведе на 6 октомври 2022 г., Топлоцентрала, гр. София. беше организирана съвместно с Български център на жените и технологиите. SHEleader@digital 2022 е кросдисциплинарният международен форум и събра в София изявени застъпници на зелената трансформация от света на бизнеса, технологиите и изкуствата. Събитието се проведе под патронажа на Мария Габриел, Европейски комисар по иновации, научни изследвания, култура, образование и младеж. Целта на конференцията беше да покаже добрите примери и така да вдъхнови трансформация на повече бизнеси и организации. Жените са основен двигател на зелени инициативи, както в общественото пространство, така и в бизнеса, гласовете на дамите се чуват рядко на големите форуми и това е причината повечето лектори на SHEleader@digital 2022 да са жени. Участие взеха 200 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.
- Българо-нидерландски бизнес форум в рамките на InteliFresh/ Международна конференция InteliFresh 4.0 2022 – „от градината до щанда“, 11.10.2022 г., гр. София - организирана съвместно с „ИнтелиАгро“ и с официалната подкрепа на Посолство на Кралство Нидерландия. InteliFresh 4.0 2022 е най-големият форум за производство и реализация на плодове и зеленчуци в България. Тази година събитието беше част от програмата на Нидерландска бизнес мисия в България за обмяна на опит, технологии и ноу-хау в сферата на оранжерийното производство и овощарството. Участие взеха 50 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.
- Международна бизнес конференция “EXPLORE USA”, 13.10.2022 г., Гранд Хотел Милениум, гр. София, България - конференцията беше организирана съвместно с Посолството на САЩ в София и Американската търговска камара в България. Събитието имаше за цел да представи детайли за пазара на САЩ, да даде препоръки за установяването на бизнес в страната отвъд Океана, да покаже анализ на

разнообразието на пазара и да предостави съвети за навлизане и насърчаване на инвестициите между двете страни. В практични сесии се разгледаха и секторите, в които българските компании имат най-голям потенциал на американския пазар. На конференцията беше представена и програмата SelectUSA, предлагаща възможности за подпомагане на българските компании. Участие взеха 250 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.

- Международен форум с двустранни срещи за сектор козметика, 03.11.2022 г., гр. Пловдив. Основните сектори, представени по време на форума с двустранни срещи са козметика, парфюмерия и етерични масла. Форумът се провежда за първи път в този формат. ИАНМСП е основен съорганизатор на събитието, съвместно с БНАЕМПК, европейската козметична асоциация COSMETIC Europe, IFRA международната асоциация на ароматите, COSMETICA ITALIA – Италианска асоциация и ECHA – европейската организация за химикалите. Участие взеха 100 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.
- Икономически и бизнес форум в рамките на Българското председателство на Централноевропейска инициатива, 07.11.2022 г., гр. София - Икономическият и бизнес форум в рамките на Българското председателство на Централно европейската инициатива (ЦЕИ) събра в София водещи експерти от цяла Европа, които обсъдиха предизвикателствата и бъдещето на сектора на МСП в региона. Събитието бе организирано от ИАНМСП в сътрудничество с Министерство на външните работи и съпътства срещата на външните министри от инициативата в София. Събитието бе посетено от над 250 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери и много други от цяла Европа.
- Двустранни бизнес срещи между български и хърватски компании /потенциални бизнес партньори, 17.11.2022, гр. София - в периода 16-18.11.2022 г. хърватска бизнес делегация посети гр. София. Хърватските компании са членове на Българо-хърватски бизнес клуб (БХБК), учреден през 2022 г. В клуба членуват български компании, работещи в Хърватия и хърватски, осъществяващи бизнес в България. Хърватската бизнес делегация се състоеше от едни от най-големите компании, проявяващи интерес за сътрудничество с български предприятия от следните сектори – ХВП, козметика, машиностроене, фармация и др. На 17 ноември 2022 г. се проведе двустранни бизнес срещи на хърватските компании с над 25 бизнес партньори от България.
- Двустранни срещи по време на посещението на сръбска бизнес делегация в България, 25.11.2022, гр. София – Сръбската бизнес делегация се състоеше от едни от най-

големите компании, проявяващи интерес за сътрудничество с български предприятия. Организиран двустранни бизнес срещи на сръбските компании с над 20 бизнес партньори от България.

- Международна конференция "България в Еврозоната - предимства и възможности", 09.12.2022 г., гр. София - целта на България е да се присъедини към единната европейска валута от януари 2024 г. Това е още една стъпка към пълноценната ни интеграция в Европейския съюз. В този смисъл, изграждането на консенсус около присъединяването на България към единната европейска валута е национално усилие, за което са нужни обществена енергия, подкрепа и обединение. Събитието си постави задачата да събере на едно място институции, политици, представители на синдикатите, работодателите, банките, на финансовия и на неправителствения сектор, експерти. Конференцията се проведе в три панела. В първия панел говориха българските и европейските институции, а представителите на националните банки от трите страни- членки на ЕС споделиха своя опит в присъединяването към Еврозоната – предимствата и справянето с рисковете. Във втория се включиха служебни министри, както и министрите на финансите на България в периода от 2007 г. досега. В третата дискусия участваха експерти, представители на бизнеса, синдикатите и неправителствения сектор. Целта е всички те да адресират притесненията на българските граждани, да споделят проведени проучвания и анализи и да предложат мерки за недопускане на спекула и повишаване на цените. Участие взеха 200 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.
- Българо-израелски бизнес форум с двустранни срещи, съвместно с Посолството на Държавата Израел, 13.12.2022 г., гр. София - Бизнес форумът се организира съвместно с Посолството на Държавата Израел. Програмата на събитието включваше участието на г-н Мени Барзилай, който ще изнесе презентация на тема "The Dark Side of the Cyber Space". След приключване на презентационния панел се проведеха бизнес срещи и българските участници имаха възможност да се срещнат с израелски представители и да обменят ценен опит и контакти, в това число и с г-н Барзилай и търговския отдел към Посолството на Държавата Израел в България. Участие взеха 100 представители на бизнеса, публични институции, бизнес организации, клъстери.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България

- *Изпълнение към 2021 г.: Организиран участия в международни панаири, изложение и конференции по проект „Участие на МСП на международни панаири, изложби и конференции в страната и чужбина“ – 3 изложения и 1 конференция; участвали 50 МСП; Целева стойност за 2024 г.: 12.*
- *Изпълнение за 2022: 3 международни изложения и 18 мероприятия (бизнес форуми, конференции, двустранни срещи) в България; 1735 бр. МСП;*

Действие 3) Подкрепа за участие на МСП в международни панаири, търговски изложения и бизнес конференции в чужбина.

Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През 2022 г. ИАНМСП организира национални участия в общо 9 международни изложения в чужбина.

- Международно специализирано изложение за обувки Expo Riva Schuh 2022, 15-18.01.2022 г., гр. Рива дел Гарда, Италия - ИАНМСП организира национален щанд с площ от 100,00 кв. м. в международно специализирано изложение за обувки Expo Riva Schuh 2022, 15-18.01.2022 г., гр. Рива дел Гарда, Италия. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели редица в рамките на проявата, като двама от участниците очакват сключване на договор в следствие на срещите. Резултатите от анкетите показват, че петте предприятия не срещат трудности пред реализирането на сделка. Участваха 5 български МСП. Проведени бяха 26 срещи в рамките на проявата.
- Международна изложба за сладкарски и захарни изделия ISM 2022, 30.01-02.02.2022, гр. Кьолн, Германия - ИАНМСП организира национален щанд с площ 164,00 кв. м. в международна изложба за сладкарски и захарни изделия ISM 2022, 30.01-02.02.2022, гр. Кьолн, Германия. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложбата, показва, че участниците са провели 459 срещи в рамките на проявата, по време на които са обсъждани основно темите като износ, внос и лицензионна дейност. Повечето участници очакват сключване на договор в следствие на проведените срещи, като 5 от тях очакват сключването на повече от един. Участваха 13 български МСП. Проведени бяха 459 срещи в рамките на проявата.

- Международно изложение за издателска дейност за деца Bologna Children's Book Fair 2022, 21 – 24.03.2022 г., гр. Болоня, Италия - ИАНМСП организира национален щанд с площ 64,00 кв. м. в международното изложение за издателска дейност за деца Bologna Children's Book Fair 2022, 21 – 24.03.2022 г., гр. Болоня, Италия. Според проведено анкетно проучване, непосредствено след приключване на изложението, петте издателства на общия щанд в рамките на Bologna Children's Book Fair 2022 са провели 72 срещи. Всички участници очакват конкретен договор в резултат от участието. При повечето от тях очакването е за повече от един договори. Основен предмет на проведените разговори е износ.
- Международно изложение за иновации и технологии в образованието BETT 2022, 23 - 25.03.2022 г., гр. Лондон, Великобритания - ИАНМСП организира национален щанд с площ 48,00 кв. м. в международно изложение за иновации и технологии в образованието BETT 2022, 23 - 25.03.2022 г., гр. Лондон, Великобритания. Всички предприятия очакват сключването на договор в следствие на проведените срещи, като половината очакват поне един договор, а другата половина очакват сключване на повече от един договор. Участваха 8 български МСП. Проведени 150 срещи в рамките на проявата.
- Международно изложение за индустриални технологии, оборудване и поддоставки HANNOVER MESSE 2022, 30.05-02.06.2022, гр. ХанOVER, Германия - ИАНМСП организира национален щанд с площ от 177,00 кв. м. в международно изложение за индустриални технологии, оборудване и поддоставки HANNOVER MESSE 2022, 30.05-02.06.2022, гр. ХанOVER, Германия. ИАНМСП финансира 100 % от разходите за участие на 24 български малки и средни предприятия. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели 437 срещи в рамките на проявата. 80 % от анкетираните участници очакват сключване на договор в следствие на проведените срещи, като 33 % очакват поне един договор, а 47 % очакват сключване на повече от един договор.
- Международно изложение за собствени марки „World of Private Label“, 30.05-01.06.2022 г., гр. Амстердам, Нидерландия - ИАНМСП организира национално участие в Международно изложение за собствени марки „World of Private Label“, 30.05-01.06.2022 г., гр. Амстердам, Нидерландия. На обща изложбена площ от 144,00 кв. м. своята продукция представиха 12 български малки и средни предприятия. Палатите в изложбения комплекс RAI Amsterdam са разделени на две тематични зали –

хранителни (включващи пресни, замразени и охладени храни, пакетирани изделия и напитки) и нехранителни (продукти за здраве и красота, авто козметика, стоки за дома и градината и много други). ИАНМСП финансира 100 % от разходите за наем на изложбена площ, конструкция, оборудване, регистрационни и медийни такси и консумативи на 6 предприятия в Палатата за хранителни продукти и 6 предприятия в Палатата за нехранителни продукти. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели 343 срещи в рамките на проявата. Всички участници очакват сключване на договор в следствие на проведените срещи, като половината очакват поне един договор, а другата половина очакват сключване на повече от един договор.

- Международно изложение за парфюмерия и козметика Beauty Eurasia, 15.06.-17.06.2022 г., гр. Истанбул, Турция - ИАНМСП организира национално участие в Международно изложение за парфюмерия и козметика BeautyEurasia 2022, 15-17.06.2022 г., гр. Истанбул, Турция. На 3 национални щанда с обща изложбена площ от 117,00 кв. м. своята продукция представиха 17 български малки и средни предприятия. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели 611 срещи в рамките на проявата. 88 % от участниците очакват сключване на договор в следствие на проведените срещи, като 44 % очакват сключването на поне един договор, същият процент очакват повече от един договор. Участвали 17 български МСП.
- Международно изложение за хранително-вкусова промишленост SIAL 2022, 15-19.10.2022, гр. Париж, Франция - ИАНМСП организира национален щанд с площ от 240,50 кв. м. в Международно изложение за хранително-вкусова промишленост SIAL 2022, 15-19.10.2022, гр. Париж, Франция. ИАНМСП финансира 39 % от разходите за участие на 20 български малки и средни предприятия. Анкетно проучване, проведено непосредствено след приключване на изложението, показва, че участниците са провели 1470 срещи в рамките на проявата. 35 % от фирмите очакват да сключат повече от един договор и 65 % от тях поне един договор.
- Международно специализирано изложение Agro Mashov 2022, 05-06.09.2022 г., гр. Йерусалим, Израел. ИАНМСП организира участие с щанд на специализираната изложба Agro Mashov 2022, 05-06.09.2022 г. Участие са взели 3 български и 2 гръцки фирми.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в чужбина

- Изпълнение към 2021 г.: 13 изложения/ 142 МСП.; Целева стойност за 2024 г.: 15;
- Изпълнение за 2022: 9 международни изложения / 107 бр. МСП;

Действие 4) Подкрепа за мероприятия с акцент върху МСП, организирани от браншови организации, асоциации на МСП и стартиращи предприятия, бизнес кълъстери, неправителствени организации и др.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

При организиране на различни събития за подкрепа на българските МСП през 2022 г. агенцията работи в тясно сътрудничество с браншови камари, съюзи, кълъстери и др. организации, представляващи бизнеса, НПО.

Действие 5) Участие на МСП в официални бизнес делегации и търговски мисии.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

- Организиране на бизнес делегации
- Бизнес делегация, съпровождаща Президента на Република България в рамките на неговото официално посещение в Кралство Испания, 27-29 април 2022 г. Поканени за участие са представители на следните сектори на българската икономика: ИКТ, високи технологии в областта на интелигентните градове и райони, интелигентно земеделие, електроника, автомобилостроене и железопътен сектор, хранително-вкусова промишленост, текстил, енергетика, ВЕИ и зелени технологии, зелени проекти и управление на отпадъците, отбранителна индустрия и др. Участвали представители на 32 български предприятия.
- Бизнес делегация, съпровождаща Президента на Република България в рамките на негово официално посещение в Чешката република, 9-11 май 2022 г. Поканени за участие са представители на следните сектори на българската икономика: ИКТ, енергетика, транспорт, иновации, дигитализация, високотехнологични производства, отбранителната индустрия и др. Участвали 21 представители на водещи български

компани в сфери с висока добавена стойност като информационните и комуникационни технологии, високотехнологични производства, енергетиката, иновациите и отбранителната индустрия.

- Бизнес делегация за участие в бизнес форум в рамките на 7-та Среца на върха на Инициативата „Три морета“, гр. Рига, Латвия, 20.06.2022 г. Поканени за участие са представители на следните сектори на българската икономика: енергетика, транспорт, иновации, дигитализация и др. Участвали 32 представители на български институции, предприятия и бизнес организации от различни сектори на българската икономика.
  - Бизнес делегация, съпровождаща Президента на Република България в рамките на негово официално посещение в Абу Даби, ОАЕ, 31.08-02.09.2022г. Поканени за участие са представители на следните сектори на българската икономика: ИКТ, енергетика, транспорт, иновации, дигитализация, високотехнологични производства, отбранителната индустрия и др. Участвали 21 представители на водещи български компании в сфери с висока добавена стойност като информационните и комуникационни технологии, високотехнологични производства, енергетиката, иновациите и отбранителната индустрия.
  - Бизнес делегация с провеждане на бизнес форум и двустранни срещи в гр. Скопие, Република Северна Македония, 06-08 декември 2022 г. Поканени за участие са български предприятия от следните сектори: информационни и комуникационни технологии, телемедицина, енергетика, доставчици на електроенергия и газ, инфраструктура, железопътен транспорт, земеделие, геотермални води, балнеология и спа туризъм, селски туризъм и други, проявяващи интерес от установяването на контакти с фирми от Република Северна Македония. Участвали 26 представители на български институции, предприятия и бизнес организации от различни сектори на българската икономика.
- Организиране на търговски мисии

През 2022 г. ИАНМСП организира 17 търговски мисии:

- Търговска мисия с посещение на Международно изложение за мода и текстил MilanoUnica&IdeaBiella, гр. Милано, Италия (31.01-03.02.2022 г.). Целта на мисията беше проучване и запознаване с най-добрите в областта на модата и облеклото, както и в текстилния сектор. Българските фирми са водили преговори за износ и внос, в

резултат на което 60 % от тях очакват сключването поне на един договор, а 30% очакват сключването на повече договори. Участвали 10 представители на МСП от текстилния сектор.

- Търговска мисия с посещение на Международно изложение за храни и напитки Gulfood, Дубай, ОАЕ (12-17.02.2022 г.). Участниците успяха да осъществят множество срещи с представители на водещи марки, дистрибутори, производители и др. от хранителния сектор. Българските фирми са водили преговори за износ и внос. Участвали 8 представители на българските МСП. 63% от участниците очакват сключването на повече от един договор.
- Търговска мисия с участие в бизнес събития в Манчестър и Лийдс, Обединеното кралство (7-11.03.2022 г.). Търговската мисия се организира съвместно с Британско-българската бизнес асоциация (БББА), където участие взеха 14 МСП от следните сектори на икономиката: информационни и комуникационни технологии (ИКТ), опериращи в сферата на финтех, киберсигурност, дигитално здравеопазване, дигитална трансформация на индустриални процеси; електроника, машиностроене; автоматизация и роботика; иновативни индустриални технологии. Българските фирми са водили преговори за износ и внос. Участвали 14 представители на българските МСП. 93% от участниците очакват сключването на повече от един договор.
- Търговска мисия с посещение на Международно изложение за домашен интериор и лайфстайл HOMI (10-14.03.2022 г.), гр. Милано, Италия. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия, производители на продукти и стоки за дома, бижутерия, модни аксесоари, декоративни предмети, текстил за дома, прибори за хранене и др. Българските фирми са водили преговори за износ и внос. Участвали 6 представители на българските МСП. 67% от участниците очакват сключването на поне един договор.
- Търговска мисия с посещение на специализирана изложба Alimentaria Barcelona 2022, 03-07.04.2022 г. в гр. Барселона, Испания. Поканени за участие в търговската мисия бяха български малки и средни предприятия, производители на хранителни продукти (пресни, замразени, охладени сухи храни, пакетирани и консервирани изделия и напитки), сладкарски, захарни и шоколадови изделия, софтуерни продукти и машини за хранително-вкусовата промишленост и др. Българските фирми са провели преговори за износ и внос. Участвали 11 представители на българските МСП. 91% от участниците очакват сключването на договор.
- Търговска мисия с посещение на Международни изложби International Industrial Fair и Construction Fair, 04-09.04.2022 г., гр. Целе и гр. Любляна, Словения. Поканени за

участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия производители в областта на машиностроенето, електрониката, иновативните компоненти и технологии за индустрията, строителството и строителните материали и др. Българските фирми са водили преговори за износ и внос. Участвали 8 представители на българските МСП. 50% от участниците очакват сключването на договор.

- Търговска мисия с посещение на Международно специализирано изложение за парфюмерия и козметика CosmoProf Worldwide Bologna, (27.04.-02.05.2022 г.), гр. Болоня, Италия. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия, производители на бяла и цветна козметика, парфюмерия, етерични масла, както и на машини и съоръжения за козметичната индустрия и др. Българските фирми са водили преговори за износ и внос. Участвали 9 представители на българските МСП. 78% от участниците очакват сключването на договор.
- Търговска мисия с посещение на търговска мисия с посещение на Международна специализирана изложба AMPER, 16-20.05.2022 г., гр. Бърно, Чехия. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия, в областта на електрониката, роботиката, ИКТ, електротехниката, инсталации за сигурност и осветление. Българските фирми са водили преговори за износ и внос. Участвали 16 представители на българските МСП. 82% от участниците очакват сключването на договор.
- Търговска мисия с посещение на Международно изложение за собствени марки „World of Private Label“, 30 май - 02 юни 2022 г., Амстердам, Нидерландия. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия, производители на хранителни продукти (пресни, замразени, охладени сухи храни, пакетирани и консервирани изделия и напитки) и нехранителни продукти за здраве и красота, авто козметика, стоки за дома и градината и др. Участвали 10 български МСП. Част от фирмите са имали предварително планирани срещи, а всички са провели средно по 16 срещи в рамките на търговската мисия. Българските фирми са водили преговори за износ и внос, в резултат на което 80 % от тях очакват сключването на повече от един договор.
- Търговска мисия с посещение на специализираната изложба Agro Mashov 2022, 04-07.09.2022 г., Йерусалим, Държавата Израел. Поканени за участие са български МСП от ХВП. Участие в проявата са взели 7 МСП.
- Търговска мисия с участие в бизнес събития в градовете Букурещ и Брашов, Румъния, 13-16.09.2022 г. Поканени са предприятия от следните сектори на икономиката: информационни и комуникационни технологии (ИКТ), в т.ч. и финтех, производство

на мебели, строителни материали, битова химия, производство на текстил и изделия от кожа, обувки и др. Участвали 9 български МСП. В резултат на водените преговори 80 % от тях очакват сключването на повече от един договор.

- Търговска мисия с посещение на специализирана изложба Feria Habitat-Valencia, Валенсия, Испания, в периода 19-23.09.2022 г. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия от следните сектори: производство на мебели, осветление, домашно обзавеждане и кухненски дизайн и др. Участвали 5 българските МСП. Фирмите са провели средно по 13 срещи в рамките на търговската мисия, в резултат на което 63 % от тях очакват сключването поне на един договор, а 33 % очакват сключването на повече договори.
- Търговска мисия с участие в бизнес събития в Глазгоу и Единбург, Обединеното кралство, 10-14.10.2022 г. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия от следните сектори на икономиката: информационни и комуникационни технологии (ИКТ), финтех, агротех, киберсигурност, дигитално здравеопазване, дигитална трансформация на индустриални процеси; електроника и микроелектроника, мехатроника, автоматизация и роботика; производители на сателити и космическо оборудване и технологии, иновативни индустриални технологии и оборудване и др. Участвали 11 български МСП. В резултат на водените преговори 80 % от тях очакват сключването на повече от един договор.
- Търговската мисия с посещение на MONEY 20/20, Лас Вегас, Съединени американски щати, 21 -27.10.2022 г. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия от следните сектори на икономиката: информационни и комуникационни технологии (ИКТ), опериращи в сферата на финтех и киберсигурност. Участвали 9 български МСП. Част от фирмите са имали предварително планирани срещи, а всички са провели средно по 17 срещи в рамките на търговската мисия. Българските фирми са водили преговори за износ и внос, в резултат на което 100 % от тях очакват сключването на поне един договор.
- Търговска мисия с посещение на специализирана технологична конференция Web Summit 2022, Лисабон, Португалия, 31.10-04.11.2022 г. Поканени за участие в търговската мисия са български малки и средни предприятия от сферата на информационните и комуникационните технологии, технологичните индустрии и иновации, както и бързо развиващите се технологични стартъп компании. Участие в търговската мисия са взели 15 български малки и средни предприятия от ИКТ сектора. Част от фирмите са имали предварително планирани срещи, а всички са провели средно по 19 срещи в рамките на търговската мисия. Българските фирми са водили

преговори за износ и внос, в резултат на което 100 % от тях очакват сключването на поне един договор.

- Търговска мисия с посещение на Vietnam FoodExpo 2022 и провеждане на двустранни срещи, гр. Хошимин, Социалистическа република Виетнам, в периода 14-20.11.2022 г. Поканени за участие в търговската мисия са български МСП от ХВП. Участие в проявата са взели 5 МСП.
- Търговска мисия с посещение на международно събитие за стартъпи Slush, 16-19.11.2022 г., гр. Хелзинки, Финландия. Поканени за участие в търговската мисия са стартиращи предприятия от всички сектори на икономиката. Участие в търговската мисия са взели 13 български малки и средни предприятия. Част от фирмите са имали предварително планирани срещи, а всички са провели средно по 10 срещи в рамките на търговската мисия. Българските фирми са водили преговори за износ, в резултат на което 54 % от тях очакват сключването поне на един договор, а 46 % очакват сключването на повече договори.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати за участие в официални бизнес делегации и търговски мисии

- Изпълнение към 2021: 4 търговски мисии/48 бр. МСП; Целева стойност за 2024 г.: 9.
- Изпълнение за 2022: 17 търговски мисии; Бизнес делегации: 5; Подпомогнати МСП: 166.

Мярка 2.4 Подкрепа за развитие на електронната търговия

Действие 3) Насърчаване на МСП за използване на международни платформи за електронна търговия чрез семинари, обучения и срещи.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

Във връзка с изпълнение на схема за създаване на онлайн магазин на микро, малки и средни предприятия - „Успешни заедно. Развий своя бизнес онлайн“, с цел осигуряване на бърза и ефективна подкрепа на МСП за реализиране на дейности за въвеждането на цифрови технологии, които улесняват работата на МСП, както и улесняване достъпа на МСП до по-голям пазар чрез предоставяне на безплатни услуги за свързване с потенциални клиенти на стоките, които се произвеждат към 31.12.2022 г. са сключени 55 договора за създаване на онлайн магазини.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати за реализиране на решения за електронна търговия

- Изпълнение към 2021: 57;
- Изпълнение за 2022: 55;
- Целева стойност за 2024 г.: 150.

Брой изпълнени инициативи

- Изпълнение към 2022: 1;
- Целева стойност за 2024 г.: 3.

Област на въздействие 3: Достъп до финансиране

Мярка 3.1 Финансови инструменти в подкрепа на конкурентоспособността на МСП

Действие 1) Осигуряване на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за насърчаване на МСП за въвеждане в производствения процес на нови и модерни технологии, дигитални решения, специализиран хардуер и софтуер.

Българска банка за развитие (ББР)

- Дялови инвестиции за МСП, чиято цел е ускорена дигитализация на процесите в МСП, интернационализация, популяризация и експанзия на бързо растящи български компании.

„Фондът за капиталови инвестиции“, част от групата на ББР, приоритетно финансира малки и средни компании във фаза на растеж, стартиращи предприемачи и иновации. Основни цели са: повишаване конкурентоспособността на предприятията, осигуряване на капитал за технологично развитие, научноизследователска и развойна дейност, повишаване на производствения капацитет, финансиране преди набиране на капитал на регулиран пазар и усвояване на средства от фондове на Европейския съюз.

През 2022г., „Фонд за капиталови инвестиции“ АД е реализирал капиталови инвестиции в малки и средни компании на обща стойност 14 000 000 (четирнадесет милиона) лева. Понастоящем в инвестиционното портфолио на Фонда влизат шест български компании

(МСП), като през годината е реализиран успешен изход от дялова инвестиция на Фонда, чрез изкупуване на акционерното му участие от страна на голям френски холдинг, ориентиран в производството на бутикови мебели. В следствие на успешно реализирания изход, се очаква към българската компания да се насочат сериозни по обем капиталови вложения и поръчки за изработване на крайна продукти, ориентирани към Европейския пазар.

След извършените капиталови вложения от страна на ФКИ АД, перспективите са основната част от портфейлните компании да осъществят успешна експанзия на пазарите в Европа, Съединени Американски Щати и Близкия изток.

В края на 2022г., ФКИ АД успешно влиза в партньорски отношения по програмата AWS Activate на Amazon Web Services. Благодарение на това партньорство компаниите от портфолиото на ФКИ могат да кандидатстват за безплатни кредити за облачни услуги от AWS. Договорените безплатни лимити са по 50 000 щатски долара за период от 2 години или по 25 000 щатски долара на година за всяка от портфейлните компании на Фонда.

- Организиране и участие на семинари, обучения в сферата на дяловия капитал, предприемачеството и иновациите.

През 2022 г. са ББР участва в организацията на следните събития от сферата на дяловия капитал, предприемачеството и иновациите:

- Организация на съвместно събитие с Endeavour Bulgaria;
- Участие във второто издание на Startup World Cup България;
- Участие в проекта „Академия за иновации" на Innovation Starter;
- Участие в конференция „SEE ITS Summit 2022";
- Участие в международната конференция „Automotive & Mobility Forum Southern and Eastern Europe 2022";
- Участие във форума „Digital Sofia";
- Подготовка на участието на представители на банката в специализирани събития и форуми: SIM Expo: „Големите пари за малкия бизнес";
- Организиране на участие в Digital trends;

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за МСП под формата на безвъзмездно финансиране и различни финансови инструменти:

- Изпълнение към 2022 г.: 14 000 000 лв.; Целева стойност за 2024 г.: 10 000 000 лв.

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Действие 2) Осигуряване на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за технологична модернизация и производството на нови продукти и услуги.

Министерство на иновациите и растежа

➤ Процедура за предоставяне на БФП BG-RRP-3.004 „Технологична модернизация“

За преодоляване на силно отрицателните последици за икономиката и възстановяване на икономическия потенциал на предприятията от периода преди COVID пандемията, по линия на Програмата за икономическа трансформация (ПИТ), Компонент 3 „Интелигентна индустрия“ от НПВУ, се изпълнява процедура за предоставяне на БФП BG-RRP-3.004 „Технологична модернизация“. Това е първата схема, обявена по НПВУ.

Процедурата е отворена за кандидатстване на 22.07.2022 г. с краен срок за подаване на проектни предложения 21.09.2022 г. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 260 000 000 лв.

Целта на процедурата е да се повиши ефективността на производствените процеси, да се постигне по-висока производителност, да се намалят производствените разходи и да се оптимизира производствената верига чрез предоставяне на безвъзмездни средства на МСП.

Процедурата е насочена към МСП от приоритетни сектори съгласно „Националната стратегия за малките и средните предприятия“ 2021-2027 г. Полученото финансиране е предвидено за придобиване на нови технологии с акцент върху цифровизацията на производствените процеси с оглед на разширяване на производствения капацитет и/или разнообразяване на предлаганите продукти/ услуги. Добавената стойност за предприятията се изразява в повишаване на ефективността на производствените

процеси, постигане на по-висока производителност, намаляване на производствените разходи и оптимизиране на производствената верига.

В рамките на крайния срок са получени над 2 423 предложения за изпълнение на инвестиции с размер на заявената безвъзмездна финансова помощ над 630 милиона лева.

Оценката и класирането на подадените предложения е извършена до края на 2022 г. от страна на екипа на Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ към Министерство на иновациите и растежа, в качеството си на Структура за наблюдение и докладване по ПИТ.

На 30.12.2022 г. са публикувани резултатите от извършената оценка, като за финансиране са предложени 953 предложения на МСП. В началото на 2023 г. предстои сключването на договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с предложените за финансиране кандидати.

Очакваният ефект от изпълнението на процедура BG-RRP-3.004 „Технологична модернизация“ е възстановяване на икономическия потенциал на предприятията от периода преди COVID пандемията и създаване на условия за растеж и развитие чрез увеличаване на добавената стойност от предлаганите продукти/услуги или преориентиране на дейността.

➤ Изпълнение на финансовите инструменти по ПИТ към НПВУ

В рамките на ПИТ има предвидени за изпълнение три дялови инструмента: дялови инструменти за растеж, дялови инструменти за иновации и дялови инструменти за инвестиции за неутралност по отношение на климата на обща стойност 352,049,400 лв. На 05.12.2022 г. бе подписано финансовото споразумение между Министерство на иновациите и растежа и Европейския инвестиционен фонд за изпълнение на дяловите инструменти по ПИТ.

Предвидени за изпълнение са и два гаранционни инструмента: гаранционен инструмент за растеж и гаранционен инструмент за енергийна ефективност и възобновяема на обща стойност 293,374 500 лв. На 02.11.2022 г. между Министерство на финансите и Европейската комисия бе подписано споразумение за принос за тяхното изпълнение.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за МСП под формата на различни финансови

инструменти:

- Изпълнение към 2022: 260 000 000 лв.;
- Целева стойност за 2024 г.: 1 000 000 лв.

Нетен ефект върху годишното увеличение на приходите на подпомогнатите МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Мярка 3.2 Осигуряване на финансови инструменти и гаранционни схеми за инвестиционно финансиране и експортна дейност на МСП

Действие 1) Осигуряване на различни финансови инструменти за МСП - банкови кредити, кредитни линии, лизинг, факторинг и др.

Българска банка за развитие (ББР)

Българската банка за развитие е подкрепила пряко МСП чрез ново директно финансиране (без посредници) за сума от над 86 млн.лв., като над 70% от него е по специално създадени за целта програми. Действащите програми за директно кредитиране през годината са както следва:

- Кредитиране на проекти за изграждане на ВЕИ и индустриална енергийна ефективност;
- Кредити за стартър предприятия в производството;
- Финансиране на технологичен сегмент, ИКТ, дигитализация;
- Кредитиране на творческите индустрии;
- Кредитиране за бизнеси в затруднение, в т.ч. и на недофинансираните сектори хотелиерство, ресторантьорство, розопреработване и др.;
- Специализирани програми за конкретни бизнес нужди в отговор на волатилността на икономическата среда.

Българска банка за развитие продължава и дейността си по индиректно подпомагане и улесняване достъпа до финансиране на МСП както чрез своите активни, дългосрочни он-лендинг програми, така и чрез гаранционния си механизъм в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Банката предоставя индиректно финансиране на малки и средни предприятия чрез посредничеството на кредитни и небанкови финансови институции по Програма „Програма на Българска банка за развитие ЕАД за индиректно финансиране на малки и средни предприятия „БРОД““, „Програма на Българска банка за развитие за малки и

средни предприятия - лизингополучатели „ЛИЗИНГ ЛАЙН“, „Програма на ББР ЕАД за предоставяне на кредитни линии за оперативен лизинг в полза на МСП“ и „Програма на ББР ЕАД за индиректно финансиране на земеделски стопани, които са членове на взаимоспомагателни кредитни кооперации на частни земеделски стопани“.

ББР изпълнява посочените програми чрез 31 активни договора в партньорство с 19 финансиращи институции. В рамките на отчетния период е подкрепен нов бизнес чрез 196 нови под-заема към 147 предприятия с обща сума на подзаемите 16,7 млн. лева.

Чрез дъщерното си дружество - ББР Лизинг ЕАД, Групата на ББР достига до повече МСП чрез предоставяне на финансов лизинг на производствени машини и оборудване, транспортни средства, строителна и земеделска техника, медицинско оборудване, енергийно оборудване, недвижими имоти. Финансовият лизинг е основна форма на финансиране, ползвана от малките и средни предприятия за закупуването на активи и средства за производство.

През годината ББР Лизинг реализира проекти на обща стойност 37 122 хил. лв. Финансирането е предоставено за закупуване на нови производствени машини и оборудване, инвестиции в по-ефективно и по-нискоенергоемко оборудване, закупуване на транспортни средства, земеделска техника, медицинско оборудване, инвестиции във ВЕИ. Ефектът от направените инвестиции върху бизнеса на малките и средни предприятия се изразява в подобряване на ефективността на производствените процеси, разширяване на продуктовото портфолио, излизане на нови пазари, подобряване на конкурентоспособността на МСП, създаване на нови работни места, подобряване на енергийната ефективност на производството.

Подкрепените от ББР Лизинг ЕАД МСП оперират в секторите производство на машини и оборудване, производство на изделия от дърво, хранително-вкусова промишленост, транспорт, селско стопанство, строителство, здравеопазване, хотелиерство и др. През 2022 година един от основните инструменти за финансиране на инвестициите на своите клиенти, прилаган от ББР Лизинг е програма „Паневропейски Гаранционен Фонд в отговор на пандемията от Covid 19 за директно финансиране на малки и средни предприятия при облекчени условия с гаранция от ЕИФ. Програмата е насочена към подкрепа на малките и средни предприятия за преодоляване на последиците от пандемията от Covid-19. При условията на програмата ББР Лизинг ЕАД предлага финансиране на МСП при облекчени условия - по-ниско самоучастие, по-дълги срокове на изплащане както и финансиране на дружества с по-кратка бизнес история. По този начин малките и средни фирми в

страната получават достъп до финансиране, което е с по-ниски първоначални разходи, както и по-малки месечни вноски. В резултат се оптимизира ликвидността и платежоспособността на фирмите и те получават възможност да реализират инвестиционните си намерения без да е необходим значителен собствен капитал. През 2022 г. по Програмата „Паневропейски Гаранционен Фонд“ са сключени общо 104 договора за лизинг с 47 фирми с обща финансирана стойност в размер на 33 200 хил. лв. Общо по програмата (вкл. през 2021 година) са сключени общо 132 договора с 54 фирми с обща финансирана стойност в размер на 39 076 хил. лв. Срокът за усвояване по Програмата изтече на 31.12.2022 г. като ББР Лизинг реализира пълния обем на одобрения лимит по програмата.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати с различни финансови инструменти:

- Изпълнение към 2022 г.: 54 бр.;
- Целева стойност за 2024 г.: 500

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Действие 2) Осигуряване на гаранционни схеми за МСП от Групата на Българска банка за развитие, Холдингов фонд, Национален гаранционен фонд и др.

Министерство на иновациите и растежа (Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020)

В рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 се изпълняват два гаранционни инструмента от страна на Фонд мениджър на финансовите инструменти в България (ФМФИБ) в подкрепа на предприятията с цел преодоляване на предизвикателствата, свързани с пандемията:

- Дългов инструмент „Портфейлна гаранция с таван на загубите за преодоляване на последствията от пандемията Ковид-19“ (част от Програма „Възстановяване“), Приоритетна ос 2
- Портфейлни гаранции за преодоляване на последствията от Ковид-19 по Програма „Възстановяване“ – Приоритетна ос 6

Финансовите инструменти се изпълняват в рамките на програма „Възстановяване“, приета от правителството през юни 2021 г. Средствата, предвидени за посочените инструменти по ОПИК, са в размер на 266,25 млн. лв.

Условията на гаранциите по ПО 2 и ПО 6 дават възможност на МСП да продължат да се развиват, като осигуряват достъп до финансиране чрез кредити, отпускани в кратки срокове, с минимална административна тежест и без необходимост от материалното им обезпечаване. Фондът на фондовете ще поеме до 50% от кредитния риск на банките-партньори, произтичащ от създадения от всяка от тях портфейл от нови кредити за малки и средни предприятия (МСП), с покритие на гаранцията от 80% за всеки индивидуален кредит.

Прилагането и на двата инструмента е възложено на Фонд мениджър на финансовите инструменти в България (ФМФИБ).

По данни на ФМФИБ към септември 2022 г. са договорени кредити на обща стойност над 545 млн. лв. и са подкрепени 1331 предприятия.

➤ Изпълнение на дяловите инструменти по ОПИК

Във връзка с изпълнение на дяловите инструменти по ОПИК са подписани пет оперативни споразумения с фонд мениджъри като до края на третото тримесечие на 2022 г. са подкрепени с дялово финансиране 193 стартиращи предприятия, 139 от които са новосъздадени. Петте създадени фонда за дялово и квазидялово финансиране покриват всички етапи от жизнения цикъл на предприятията. Към 30.09.2022 г. са изплатени средства към крайните получатели МСП в размер на 107,3 млн. лв., вкл. 9,1 млн. лв. частно финансиране (на ниво фонд). Проведени са няколко кръга акселераторски програми и е осигурено менторство на подкрепените предприятия.

Фонд мениджър на финансови инструменти в България

През май 2022 г. се сключиха споразумения със седем банки партньори за изпълнение на финансов инструмент Портфейлна гаранция, с таван на загубите по Програма „Възстановяване“ („Възстановяване 2“), финансиран със средства по Приоритетна ос 6 „Възстановяване на МСП“ на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. (ОПИК). Размерът на общите средства, които ФМФИБ представи на разположение на банките партньори е 96.17 млн. лева, от които 90.18 млн. лева са

текущо възложени със споразумения. По данни към 30.09.2022 г., 269 крайни получатели са подкрепени с нови кредити в размер на 105.12 млн. лева (договорен размер). Доколкото периодът на инвестиране е изтекъл на 31.12.2022г., в момента същия е в процес на удължаване, като в тази връзка изпълнението на финансовия инструмент ще продължи и през 2023г.

Размерът на гаранционния инструмент на ФМФИБ по Приоритетна ос 2 на ОПИК („Възстановяване 1“) е увеличен през март 2022г. с 11.73 млн. лева до 167.60 млн. лева, посредством допълнителен ресурс, разпределен на банките партньори, с нов срок за инвестиране до 30 юни 2022 г. В резултат на увеличението, по данни към 30.09.2022 г. са издадени гаранции за 160,29 млн. лв., а броят на подкрепените предприятия по Програма „Възстановяване 1“ (финансиран по Приоритетна ос 2 на ОПИК) е 1062, като до тях е достигнал ресурс в размер на 440,12 млн. лева (договорен размер).

Българска банка за развитие (ББР)

Българската Банка за развитие създава условия за подкрепа на МСП чрез улесняване на достъпа им до финансиране и чрез специални програми на Национален гаранционен фонд. Изпълнените мерки от НГФ през 2022 г. са изброени както следва:

- През 2022г. стартира първата по рода си Гаранционна програма за лизингови сделки за МСП. Програмата е договорена с 3 от най-големите лизингови дружества на пазара - Уникредит Лизинг, ОТП Лизинг и Пощенска Банка. Договореният размер на максималния гарантиран портфейл с трите компании е в размер на 157,500 млн. лв. с което биха могли да бъдат подпомогнати над 230 МСП за достъп до лизингови сделки с обем над 320 млн. лв. Програмата е с хоризонт на включване до 31.12.2023г.

- Реализирана бе и нова гаранционна програма за облекчен достъп до кредитиране през търговските банки - НГФ 2022г. с която се цели подпомагане на стартиращи, развиващи се и модернизирани МСП в страната чрез гаранция до 50% от размера на кредитите. Програмата е договорена с 9 търговски банки в страната като общият размер на заявеният гарантиран портфейл от тях е в размер на 629 млн. лв., което ще осигури гарантиране на кредити за мин. 1 258 млн. лв. с хоризонт за включване на нови сделки до 30.06.2025г. В тази програма има специално отделен портфейл от гаранции за инвестиции по Оперативни програми на ЕС, както и инвестиции във ВЕИ за

собствени нужди при облекчени изисквания за обезпечение, намаления в собственото участие, както и в ценовите параметри по кредитните сделки на банките.

- НГФ изпълнява мандатна програма, реализирана с ресурс на МЗХ по ПРСР 2014-2020 за предоставяне на гаранции в подкрепа изпълнението на проекти в секторите Растениевъдство, Животновъдство, Горски и рибно стопанство, както и всички сектори с одобрени проекти по ПРСР 2014-2020 в селските райони, включително изпълнение на неземеделски дейности. През годината бяха издадени 146 броя нови гаранции в размер на 15,779 млн. лв. по кредити в размер на 31,557 млн. лв.

През 2022 г. ББР ЕАД продължава да изпълнява анти-ковид мярката „Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19“. Гаранционният механизъм достига до предприятията чрез осем банки партньори, като с Решение на Министерския съвет № 95/2022 г. срокът за предоставяне на финансиране и гаранция по Програмата бе удължен до 30.06.2022 г. По агрегирани данни на банките, по Програмата са гарантирани 2 899 кредита с оригинален размер на кредитите 631 530 423 лв., за които е предоставена гаранция в размер на 80 % или за 505 224 339 лв.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати чрез гаранционни схеми:

- Изпълнение към 2021: Средствата от ОПИК, предвидени за гаранции 166 245 550 лв.; ФМФИБ - договорени 908 кредити на стойност над 374,5 млн. лв.;
- Изпълнение за 2022 г.:
ФМФИБ: „Възстановяване 1“ е увеличен с 11.73 млн. лева до 167.60; договорени кредити на обща стойност над 545 млн. лв. и подкрепени 1331 предприятия;
ББР: 4157 кредита; 146 нови гаранции. Нова програма за лизингови сделки за 230 МСП

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Действие 3) Осигуряване на предекспортно и следекспортно финансиране от Българска агенция за експортно застраховане чрез финансови инструменти, които ще подкрепят интернационализацията на МСП.

Българска агенция за експортно застраховане (БАЕЗ)

В съответствие с чл. 3 от Закона за експортното застраховане БАЕЗ осигурява предекспортно и експортно финансиране чрез финансови инструменти.

Застрахователно покритие по кредити и финансираня, отпуснати на МСП, като за 2022 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: брой договори: 35; застраховани кредитни лимити: 73 068 хил. лв.

Подпомогната експортната дейност на МСП, чрез осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки за износ, при условията на отложено плащане, като за 2022 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: брой договори: 40; застраховани кредитни лимити: 51 972 хил. лв.; застрахован износ: 130 007 хил. лв.

В посочените данни не е включена информация за сключените застрахователни договори по продукта „Застраховка на търговски вземания, прехвърлени по договор за факторинг срещу краткосрочен непазарен търговски риск“.

В периода 27.03.2020 - 31.03.2022 г. държавите с пазарен риск се разглеждат като временно непазарни съгласно Постановление № 22 от 02.03.2022 г. на Министерски съвет на РБ въз връзка със Съобщението на Комисията за изменение на приложението към Съобщение на Комисията до държавите членки относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към застраховането на краткосрочни експортни кредити (ОВ, С 101 от 28 март 2020 г., изменено).

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати от Българската агенция за експортно застраховане:

- Изпълнение към 2021 г.: 154 бр.;
- Изпълнение за 2022 г.: 35 бр.

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%

Мярка 3.3 Осигуряване на финансови инструменти за микропредприятията и малките предприятия

Действие 2) Осигуряване на микрофинансиране, кредити за оборотен капитал и преференциални инвестиционни кредити за микропредприятия и малки предприятия.

Министерство на труда и социалната политика

Финансови инструменти за микрокредитиране и гаранции за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г.: операцията е текуща и се изпълнява от 2016 г. до 2023 г. Предоставят се микрокредити до 25 000 евро и Гаранции за микрокредити до 50 000 евро на стартиращи МСП чрез „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД.

През 2022 г. продължи действието на оперативните споразумения на Фонда с 5 финансови посредника за предоставяне на двата инструмента на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. Финансовият ресурс на разположение за изпълнение на двата инструмента е в размер на 34,5 млн. лв. Финансовите инструменти подпомагат стартиращи МСП в началната фаза от тяхното развитие.

Средствата от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. са предназначени за подкрепа на стартиращи и на социални предприятия. Договореният ресурс с финансови посредници възлиза на общо 30,6 млн. лева (от които 6,00 млн. лева за гаранции), като са сключени споразумения с 5 финансови посредника.

През 2022 г. са предоставени микрокредити на 213 предприятия на стойност 6 558 301,26 лв. и гаранции на 83 предприятия на стойност 160 227,14 лв.

Българска банка за развитие (ББР)

ББР Микрофинансиране ЕАД, част от Групата на ББР, продължава действието на съществуващите кредитни продукти и програми за кредитиране на МСП, в това число и не само:

- Осигуряване на финансови инструменти за микропредприятията и малките предприятия;
- Подкрепа за стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия за достъп до финансиране.

През годината са подпомогнати микро предприятия с над 100 нови сделки за общ размер от близо 8,5 млн. лева.

През 2022 г. успешно е приключен проектът за дигитална платформа на ББР ЕАД - Business booster, който дава възможност на Банката да достигне до повече и по-отдалечени микро- и малки предприятия. В тази връзка е създаден стартов продукт на дигиталната платформа - „МИКРОСТАРП с целевата група микро- и малки предприятия,

земеделски производители, самонаети лица, занаятчии (в т.ч. и стартиращи предприятия), които развиват дейност в секторите, пострадали от пандемията COVID-19, войната в Украйна, и нарастващата инфлация в страната. От м. септември 2022 г. е одобрена Програма за финансиране на зелена енергия с цел инвестиции за изграждане на фотоволтаични инсталации от микропредприятия.

С цел обогатяване на продуктовото си портфолио и улесняване на достъпа до финансиране „ББР Микрофинансиране“ ЕАД участва в процедурата по одобрение като посредник за новата гаранционна програма на ЕИФ - InvestEU.

Фонд мениджър на финансови инструменти в България

Финансови инструменти за микрокредитиране и гаранции за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г. чрез ФМФИБ ЕАД: предоставят се микрокредити до 25 000 евро и гаранции за микрокредити до 50 000 евро на стартиращи предприятия и социални предприятия.

Договореният ресурс с финансови посредници възлиза на общо 30.6 млн. лева (от които 6.00 млн. лева за гаранции), като са сключени споразумения с 5 финансови посредника.

На базата на подписаните споразумения, към 31.12.2022 г. са предоставени общо 765 кредита чрез финансови инструменти за микрокредитиране със споделяне на риска по ОПРЧР 2014-2020 г. и гаранционни финансови инструменти за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г. за 26.68 млн. лева в подкрепа на 744 предприятия. На крайните получатели са изплатени средства в размер на 25.97 млн. лева, от тях 16.48 млн. лева са публични средства, към които е добавен допълнително мобилизиран частен ресурс от посредниците.

През 2023 г. продължава действието на оперативни споразумения на Фонда с 5 финансови посредника за предоставяне на двата инструмента на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. (Микрокредитиране със споделен риск и Портфейлна гаранция с таван на загубите за микрокредитиране).

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за микропредприятия и малки предприятия под формата на микрофинансиране, кредити за оборотен капитал и инвестиционни кредити:

- Изпълнение към 2021 г.: 19 356 283 лв.; Целева стойност за 2024 г.: 6 000 000 лв.

- Изпълнение за 2022 г.: Финансови инструменти за микрокредитиране и гаранции за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г.: предоставени микрокредити на 213 предприятия на стойност 6 558 301,26 лв. и гаранции на 83 предприятия на стойност 160 227,14 лв.

ФМФИБ: 52.97 млн. лв.;

ББР Микрофинансиране ЕАД: 8,5 млн. лв.

Брой подпомогнати микропредприятия и малки предприятия

- Изпълнение към 2021 г.: 343 предприятия; Целева стойност за 2024 г.: 2 000 предприятия
- Изпълнение за 2022 г.: по ОПРЧР 2014-2020 г. предоставени микрокредити на 213 предприятия и гаранции на 83 предприятия; ФМФИБ: 744 бр. предприятия; ББР Микрофинансиране ЕАД: 100 предприятия.

Действие 3) Осигуряване на инструменти за споделяне на риска, насочени към засилване на икономическата активност на микропредприятията и малките предприятия.

Фонд мениджър на финансови инструменти в България

Финансов инструмент микрокредитиране със споделяне на риска по ОПРЧР 2014-2020 г. чрез ФМФИБ ЕАД: към 31.12.2022 г. по инструмента са сключени договори за предоставяне на 673 кредита на обща стойност 21.64 млн. лв. в подкрепа на 653 предприятия. Следва да се има предвид, че посочените 673 кредита са част от 765 кредита, отчетени по предходното действие 2, доколкото обхвата на двете действия в Годишната програма се припокрива.

Изпълнението на двете горепосочени мерки ще продължи и през 2023 година.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за микропредприятия и малки предприятия под формата на инструменти за споделяне на риска:

- Изпълнение към 2021 г.: 8,5 млн.лв.; Целева стойност за 2024 г.:
- Изпълнение за 2022 г.: ФМФИБ: 21.64 млн.лв. (част от действие (2)).
- Целева стойност за 2024 г.:

Брой подпомогнати микропредприятия и малки предприятия:

- Изпълнение към 2021 г.: 226 предприятия;
- Изпълнение за 2022 г.: 673 кредита (част от действие (2)).
- Целева стойност за 2024 г.: 500 предприятия.

Мярка 3.4 Подкрепа за стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия за достъп до финансиране

Действие 1) Осигуряване на предсйдово и сийдово финансиране за стартиращи предприятия.

Фонд мениджър на финансови инструменти в България

- Фонд за ускоряване и начално финансиране (ФУНФ)

Финансиран със средства по Приоритетна ос 2 на ОПИК, инструментът има за цел насърчаване на предприемачеството в България и улесняване на достъпа до финансиране на малките и средни предприятия в начален етап на тяхното развитие, както и повишаване на перспективите за оцеляване пред стартиращи фирми, като осигурява дялово и квази-дялово финансиране съобразено с целите на Програмата.

Инструментът е структуриран в три фонда с общ бюджет от 138, 66 млн. лв., разпределен между три финансови посредника. Привлеченият частен ресурс на ниво фонд възлиза на 10,96 млн. лева, като допълнително е поет ангажимент от ко-инвеститори за 20,27 млн. лева. Към края на декември 2022г. с финансовия инструмент са подкрепени 185 предприятия, като до тях е достигнал публичен ресурс в размер на 61,53 млн. лева и 22,18 млн. лева привлечен частен ресурс. Изпълнението на финансовия инструмент продължава и през 2023 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати стартиращи предприятия:

- *Изпълнение към 2022 г.: 185 предприятия/публичен ресурс в размер на 61,53 млн. лева и 22,18 млн. лева привлечен частен ресурс/.*

Действие 2) Осигуряване на рисков капитал.

Фонд мениджър на финансови инструменти в България

- Фонд за рисков капитал (ФРК)

Финансовият инструмент е финансиран със средства по Приоритетна ос 2 на ОПИК и цели да подкрепи предприемаческата екосистема в България, чрез подпомагане на високотехнологични компании, които имат нужда от финансиране, за да утвърдят и разширят дейността си. Чрез 65,1 млн. лева публичен ресурс, вкл. 18 млн. лева допълнителен ресурс, предоставен за подкрепа на засегнати от COVID-19 предприятия и 10,2 млн. лева частно съфинансиране на ниво фонд. Към края на декември 2022г. с инструмента са подкрепени 18 предприятия, като до тях е достигнал публичен ресурс в размер на 33,91 млн. лева и 9,35 млн. лева привлечен частен ресурс. Изпълнението на финансовия инструмент продължава и през 2023 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на инвестирания рисков капитал в стартиращи предприятия:

- *Изпълнение към 2022 г.: 18 предприятия /публичен ресурс в размер на 33,91 млн. лева и 9,35 млн. лева привлечен частен ресурс/.*

Действие 3) Осигуряване на капитал за растеж (мецанин финансиране) за разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия.

Фонд мениджър на финансови инструменти в България

- Фонд мецанин/растеж (ФМР)

Целта на финансовия инструмент е да осигури достъп до алтернативно финансиране за МСП с потенциал за растеж и с планове за разширяване и подобряване на дейността, както и разработване на нови продукти и услуги. Финансиран по Приоритетна ос 2 на ОПИК, Фондът разполага с публични средства от 75.3 млн. лв. и привлечен частен ресурс на ниво фонд от 8,37 млн. лева, като допълнително е поет ангажимент от ко-инвеститори за 17,64 млн. лева. Към 31 декември 2022 е извършена една инвестиция в размер на 7,04 млн. лева публичен ресурс и 4,28 млн. лева привлечен частен ресурс. Изпълнението на инструмента продължава и през 2023 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на инвестирания капитал в разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия и Брой подпомогнати разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия:

- *Изпълнение към 2022 г.: 1 предприятие; 7,04 млн. лв. публичен ресурс и 4,28 млн. лева привлечен частен ресурс.*

Област на въздействие 4: Дигитализация и умения

Мярка 4.1 Насърчаване на дигитализацията на МСП

Действие 1) Въвеждане на дигитални технологии, софтуер, решения за електронна търговия, дигитални приложения и прилагане на подходящи процеси за киберсигурност и сигурност на данните.

Министерство на иновациите и растежа

В изпълнение на Програмата за икономическа трансформация по компонент 3 „Интелигентна индустрия“ на Националния план за възстановяване и устойчивост, се изпълнява процедура за предоставяне на БФП BG-RRP-3.005 „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия“.

Процедурата бе обявена официално на 17.10.2022 г. с краен срок за кандидатстване 19.12.2022 г. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 30 600 000 лв.

Целта на процедурата е да се ускори прехода към цифровизация на икономиката чрез улесняване на достъпа на микро, малките и средните предприятия до услуги и решения за внедряване на съвременни информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и решения, включително киберсигурност, осигуряващи повишаване нивото на дигитализация на малките и средните предприятия.

Финансирането е предвидено за въвеждане на ИКТ услуги и решения за дигитален маркетинг, платформи, уебсайтове и решения за оптимизиране на управленските, производствените и логистичните процеси, както и за осигуряване на киберсигурност.

Към датата на крайния срок са получени 7 475 проектни предложения с общ заявен бюджет от над 146 млн. лв. Към края на годината е стартиран процесът по разглеждане на получените проектни предложения и се очаква оценката да приключи през м. февруари 2023 г.

Очакваният ефект от изпълнението на процедура BG-RRP-3.005 „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия“ е да се повиши нивото на интеграция на дигиталните технологии

в дейността на предприятията и да се подобри готовността им за последващо възприемане на технологии от Индустрия 4.0.

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През отчетния период приключи пилотната за страната „Ваучерна схема за предоставяне на услуги за информационни и комуникационни технологии (ИКТ услуги) на микро, малки и средни предприятия (МСП)“, финансирана чрез ОПИК 2014-2020. Бяха подкрепени 516 МСП. 314 МСП използваха ваучерите за оптимизация на процеси – логистични, управленски и производствени. Средствата за тях възлизат на 6,412 млн. лв. от общия бюджет на програмата 9 775 672,98 лева. С 94 ваучера, или 1,908 млн. лв., са подпомогнати МСП, които имат нужда от развитие на дигиталния маркетинг, а с 90 - бяха изградени корпоративни сайтове или приложения на стойност 469 000 лв. 18 предприятия са получили подкрепа в размер на 372 000 лв. за информационна и кибер защита.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Интеграция на дигиталните технологии:

- *Индекс за навлизането на дигиталните технологии в икономиката и обществото (DESI) – Интеграция на дигиталните технологии (за МСП):
2019 г. - 6% от МСП извършват продажби онлайн (спрямо 17% средно за ЕС);*
- *Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;*
- *Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10%.*

Действие 3) Подкрепа за МСП чрез въвеждане на дигитални технологии и софтуерни продукти за автоматизация и роботизация на производствените процеси, технологии за комуникация и дистрибуция и др. в селското стопанство.

Министерство на земеделието

По процедура BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г. през месец ноември приключи оценка на 1 699 проектни предложения. Определеният бюджет за приема е в размер на 431 997 104 лв. и ще бъдат подпомогнати 850 проектни предложения.

Проектните предложения подадени по процедура BG06RDNP001-4.015 по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от ПРСР 2014-2020 г. са в процес на оценка от оценителна комисия съгласно Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление. Общият размер на средствата възлиза на 426 280 028,74 лева.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Интеграция на дигиталните технологии:

- *Индекс за навлизането на дигиталните технологии в икономиката и обществото (DESI) – Интеграция на дигиталните технологии (за МСП):
2019 г. - 6% от МСП извършват продажби онлайн (спрямо 17% средно за ЕС);*
- *Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;*
- *Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10%.*

Мярка 4.3 Подкрепа за придобиване на дигитални умения

Действие 1) Извършване на редовни оценки на потребностите от обучение за точно определяне на целевите групи за обучение и техните специфични потребности (вкл. потребности от умения, свързани с дигитализацията).

Министерство на труда и социалната политика

Операция „Развитие на дигиталните умения“ по ОПРЧР 2014-2020 г. - през 2022 г. продължава изпълнението на Компонент 2 на операцията, която се реализира чрез съвместни проекти на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България. Организацията изследват дигиталните умения на заетите лица и разработват инструменти за поддържане и надграждане на дигиталните умения на работещите в широк обхват от сектори на българската икономика. Дейностите започнаха през 2021 г. с проучване и анализ на потребностите от дигитални умения по икономическите дейности по КИД-2008, обхванати от проектите на социалните партньори, извършени на базата на разработената от МТСП методология (Компонент 1).

През 2022 г. се очаква да бъдат разработени, тествани и валидирани унифицирани профили за дигитални умения по ключови длъжности и/или професии, посочващи

знанията, уменията и поведението, които работещият следва да притежава, за да изпълнява задълженията си в обхвата на професията/длъжността в съответната икономическа дейност, в която е зает. Разработени и приети са 7 бр. секторни квалификационни рамки за развитие на дигитални умения. Като следваща стъпка през годината ще бъдат тествани реалните текущи умения на заетите лица в обхванатите икономически дейности чрез специално разработени за целта инструменти за оценка на дигиталните умения. Проектите са с продължителност до 2023 г. Чрез изпълнението на проектите в рамките на Компонент 2 се предвижда да бъдат изготвени профили на необходимите дигитални умения за 525 длъжности/професии в 101 сектора, да се разработят и тестват 252 програми за обучения за придобиване на необходимите нива на дигитални умения за съответната длъжност/професия. По проектите се очаква да бъдат разработени и приети общо 99 секторни квалификационни рамки за развитие на дигитални умения в предприятията.

Действие 2) Внедряване на дигитални/онлайн приложения и аналитични решения в процеса на наблюдение и непрекъсната оценка на потребностите от обучение във всички професионални области.

Министерство на образованието и науката

В изпълнение на мярката Министерството на образованието и науката продължава да изпълнява две национални програми. Чрез тях на интегрирана основа са създадени условия за развитие на дигиталните умения във висшето образование, които рефлектират и към квалификацията и кариерното развитие на педагогическите кадри в училищното образование.

По Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ са обучени над 300 преподаватели за прилагане на иновативни (дигитални) образователни технологии в учебния процес. Предстои провеждането на следващите обучения.

По Националната програма „Дигитална квалификация“ са разработени програми за обучение и предстои провеждането на обучения. Получени са кандидатурите *gia* над 500 желаещи да се включат в обученията.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Дигитални решения в оценката на потребностите от обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: придобиване на професионална квалификация по професия „Приложен програмист“;
- Целева стойност към 2024 г.: да обхваща 15% от професионалните области.

МСП, извършващи продажби и покупки онлайн

Изходни стойности – български МСП:

онлайн продажби: 5,6% (2018 г.);

- Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;
- Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн
онлайн покупки: 6,34% (2018 г.);
- Изпълнение към 2021: -NA % от МСП извършват продажби;
- Изпълнение за 2022: NA % от МСП извършват продажби онлайн

Действие 3) Провеждане на обучения за МСП за подобряване формирането на необходимите умения в областта на дигитализацията, ИКТ, киберсигурността и в други области, които са специфични за дейността на МСП.

Министерство на труда и социалната политика

Операция „Развитие на дигиталните умения“ по ОПРЧР 2014-2020 г. предоставя възможност на българските работодатели да получат безвъзмездна финансова помощ за обучения, както за заетите служители в предприятия си, така и за новонаети безработни лица. Целите включват също финансова подкрепа към работодателите за преодоляване недостига на цифрови умения и адаптиране на работните места спрямо цифровата трансформация на икономиката в България чрез иновативни специфични обучения, и допълнителни възможности за провеждане на обучения по професионална квалификация и ключови компетентности.

През 2022 г. продължи изпълнението на Компонент 2 на операцията, която се реализира чрез съвместни проекти на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България. Организацията изследват дигиталните умения на заетите лица и разработват инструменти за поддържане и надграждане на дигиталните умения на работещите в широк обхват от сектори на българската икономика.

През края на 2022 г. са разработени и приети 8 секторни квалификационни рамки за развитие на дигитални умения. Тествани са реалните текущи умения на 858 заетите лица в обхванатите икономически дейности чрез специално разработени за целта 11 инструмента за оценка на дигиталните умения. Разработени са 141 препоръчителни програми за неформално обучение за развитие на специфични дигитални умения, с които до момента са обучени, според изискванията на съответната професия/длъжност, 382 лица.

Проектите са с продължителност до средата на 2023 г. Чрез изпълнението на проектите се предвижда да бъдат изготвени профили на необходимите дигитални умения за 525 длъжности/професии в 101 сектора.

Мярка 4.4 Насърчаване на участието на МСП в дуално обучение (обучение чрез работа)

Действие 1) Последващо развитие и поддържане на информационна база данни на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за дуално обучение (обучение чрез работа) с цел насърчаване, популяризиране и подкрепа на дуалното обучение в България.

Министерство на икономиката и индустрията

Министерство на икономиката и индустрията поддържа Информационна база данни (ИБД) на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за осъществяване на обучение чрез работа (дуална система на обучение). В ИБД са включени 907 обучаеми, които работодателите желаят и имат готовност да включат в дуална система на обучение – 806 ученици, 69 младежи до 29-годишна възраст и 32 възрастни над 29-годишна възраст. Броят на обучаемите, навършили 16-годишна възраст, които работодателите са включили в обучение чрез работа е 444 души, от които 441 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст.

Общият брой на работодателите, участващи в ИБД е 89 предприятия, от които 16 микропредприятия, 25 малки предприятия, 23 средни предприятия (64 МСП) и 25 големи предприятия. Професионалните гимназии-партньори в обучението чрез работа на регистриралите се работодатели са 44 професионални гимназии и 2 центъра за професионално обучение.

Разпределението на работодателите по градове откроява силното приложение на дуалното обучение в градовете: Свищов, Стара Загора, Силистра, София, Габрово и др. От всички включени в ИБД работодатели – 8 работодатели са от София, а 81 предприятия са от страната. Професиите, в които работодателите усещат най-голям недостиг на кадри и имат готовност да провеждат обучение чрез работа са: машинен техник, машинен оператор, мехатроника, електротехник, техник на електронна техника, техник-технолог в дървообработването, техник на селскостопанска техника, програмист, спедитор, оператор в производството и други.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой регистрирани предприятия, вкл. МСП, в информационната база данни на работодателите, които провеждат дуално обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: 79 предприятия;
- Изпълнение за 2022 г.: 89 предприятия;
- Целева стойност за 2024 г.: 150 предприятия.

Брой регистрирани МСП в информационната база данни на работодателите, които провеждат дуално обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: 58 предприятия;
- Изпълнение за 2022 г.: 64 предприятия;
- Целева стойност за 2024 г.: 100 предприятия.

Брой учащи, участващи в дуално обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: 432 (429 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст);
- Изпълнение за 2022 г.: 444 (441 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст);
- Целева стойност за 2024 г.: 300.

Действие 2) Подкрепа на МСП за предоставяне на дуално обучение. Насърчаване на МСП, които предоставят дуално обучение, в процеса на участието им в програми с национално и европейско финансиране.

Министерство на образованието и науката

През 2020 година започна изпълнението на проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“, финансиран от Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския социален фонд. Конкретен бенефициент на проекта е Министерството на образованието и науката. Проектът има

съществен принос за развитието на дуалната система на обучение и създава конкретни възможности за тясна обвързаност между образователната система и реалните потребности на пазара на труда.

През 2022 г. проектната интервенция продължава да се изпълнява с участието на над 600 фирми партньори, като около 80% от тях са малки и средни предприятия.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Подкрепа за МСП, предоставящи дуално обучение с цел откриване на нови паралелки с дуално обучение.:

- Изпълнение към 2022 г.: 600 фирми партньори;
- Целева стойност за 2024 г.: 300 предприятия.

Мярка 4.5 Въвеждане на стандарти и процедури за валидиране на придобитите умения

Действие 4) Разработване на стандарти и процедури, както и сертификационна система на национално ниво (съвместно от ИАНМСП, национално представителните работодателски организации, МСП, висши училища и др.) за валидиране на ключови умения и компетентности.

Министерство на образованието и науката

Предвижда се изготвяне на проект на нормативен акт за подготовка за разработване на механизъм за валидиране на резултатите от предходно учене, в т.ч. и на придобитите умения.

Област на въздействие 5: По-добро регулиране и бизнес среда

Мярка 5.2 Подкрепа за по-добра свързаност на МСП: създаване на мрежа на МСП и подобрен консултативен процес

Действие 3) Актуализиране на Бизнес наръчника за МСП с по-подробна информация за: започване на бизнес, бизнес операции, човешки ресурси, счетоводство и отчет, финансиране, търговска дейност, защита на личните данни, обществени поръчки, НИРД, строителство, промяна в структурата на бизнеса, прекратяване на стопанска дейност, трансгранична търговия и операции и др.

Министерство на икономиката и индустрията

МИИ реализира проект наречен „Електронен Бизнес наръчник за малки и средни предприятия“. Проектът цели да насърчи стартирането на бизнес, да повиши осведомеността на предприемачите по отношение на съществуващите регулаторни изисквания и да ги улесни в прилагането на ежедневни бизнес операции. За целите на проекта бяха проведени интервюта и задълбочено проучване с фокус върху малките и средните предприятия (МСП), за да се идентифицират най-проблематичните и сложни разпоредби от националното законодателство. Резултатите от проучването залегнаха в работата по разработването на Бизнес наръчника за МСП, който съдържа практически насоки за различни бизнес ситуации, групирани съгласно жизнения цикъл на предприятията. От 16-ти април 2019 г. Бизнес наръчникът е достъпен на интернет страницата на Министерство на икономиката и индустрията, на български и на английски език.

Бизнес наръчникът за МСП съдържа набор от описания на над 120 режима, представляващи предизвикателство за МСП. Те включват областите: стартиране на бизнес, административно управление, финансови и счетоводни операции, търговски дейности, защита на лични данни, участие в процедури по ЗОП, научна и развойна дейност, промяна в структурата на бизнеса, прекратяване на дейността. Чрез Наръчника лесно може да се получи практическа информация как например да се регистрира фирма, да се регистрира касов апарат, как да се подаде заявка за патент и пр. В Бизнес наръчника са интегрирани множество препратки към други институции, програми и образци на документи, с цел да се повиши достъпа до информация и облекчи бизнеса в справянето с разнообразни административни процедури.

Работата на МИИ по Бизнес наръчника за МСП ще продължи в посока повишаване функционалността чрез въвеждане на интерактивни елементи и характеристики, подобряване визуалното представяне на информацията, актуализиране и допълване на темите и процедурите.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Ниво на използване на Бизнес наръчника:

- *Общ брой посещения и брой уникални посещения на Бизнес наръчника на интернет страницата на МИ;*
- *Изпълнение към 2021: 7000;*
- *Изпълнение към 2022: 10 000;*
- *Целева стойност за 2024 г.: 5 000.*

Мярка 5.3 Популяризиране на ролята на Посланика на МСП (SME Envoy)

Действие 1) Подобряване на достъпа на МСП до информация за програми и инициативи, които имат въздействие върху тях.

Министерство на икономиката и индустрията

За постигането на целите, заложи в Стратегията, за насърчаване на устойчива и конкурентоспособна икономика с двигател от растящи и иновативни МСП, е създадена „Мрежа за малки и средни предприятия“, която да обхваща представители от всички централни органи на изпълнителната власт, които имат отношение и биха могли да допринесат за растежа и просперитета на българските микро-, малки и средни предприятия. „Мрежата за МСП“ ще съдейства за подобряване на координацията, засилване на публичния диалог и ще допринесе за повишаване качеството на политиките в подкрепа на МСП.

Мрежата ще функционира в тясно сътрудничество с Посланика на МСП и е съставена от контактни звена във всички министерства, които ще оказват съдействие за:

- Подобряване на достъпа на МСП до информация за различните инструменти и програми за финансиране;
- Повишаване на осведомеността за проблемите на МСП;
- Периодично обсъждане на инициативи/мерки за насърчаване на МСП;

- Разпространение на информация за инициативи в подкрепа на МСП.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой публични документи относно програми и инициативи:

- Изпълнение към 2022: 1;
- Целева стойност за 2024 г.: 20.

Действие 4) Идентифициране и насърчаване на добри практики в политиката за МСП и в областта на предприемачеството, реализирани в рамките на различни инициативи и програми.

Министерство на икономиката и индустрията

Конкурсът Европейски награди за насърчаване на предприемачеството е инициатива, която цели да отличи най-успешните практики (политики и проекти) по приоритетите на Small Business Act, в подкрепа на малкия и среден бизнес. Чрез конкурса се обменят добри практики в тази област между държавите-членки на ЕС и се повишава вниманието относно значимостта на предприемачеството.

Конкурсът се провежда ежегодно. В изданието през 2022 г. избраният национален победител е „Академия за местни предприемачи“, инициатива на Център за предприемачество и обучения „Ринкър“ към Фондация ВCause. Проектът взе участие в европейският етап на конкурса. Избран е Посланик на МСП, който взе активно участие в Асамблеята на МСП, която се проведе през м. ноември в гр. Прага, Чехия.

Мярка 5.4. „Подобряване на бизнес средата за МСП“

Действие 1) Извършване на оценка на въздействието. Развитие на капацитета на централната администрация за извършване на оценки на въздействието и за оценяване на ефекта на законодателни предложения върху разходите за МСП“.

Администрация на Министерския съвет

Мярката предвижда извършване на 18 цялостни предварителни оценки на въздействието и 18 последващи оценки на въздействието със собствен ресурс на администрациите и методическа подкрепа от администрацията на изпълнение.

С РМС № 436 от 5 юли 2022 година беше одобрен списък със законопроекта, на които да бъде извършена цялостна предварителна оценка на въздействието и със закони, на които да бъде извършена последваща оценка на въздействието. Съгласно приложението на решението са определени 18 законопроекта, съответно 22 закона, на които да бъде извършена оценка на въздействието до края на 2022 г. Решението се изпълнява и в момента като оценките на въздействието се извършват със собствени ресурси на министерствата и подчинените им административни структури и без възлагане на външни организации. Наблюдението на изпълнението на решението се извършва от Съвета за административната реформа, а администрацията на Министерския съвет осигурява методическа подкрепа.

Към 09 февруари 2023 г. са извършени 4 цялостни предварителни оценки на въздействието и 3 последващи оценки на въздействието.

С цел развитие на капацитета на централната администрация за извършване на оценки на въздействието през 2022 г. Институтът по публична администрация включи две обучителни програми в каталога си: „Изготвяне на предварителна оценка на въздействието на нормативни актове“ и „Изготвяне на последваща оценка на въздействието на нормативни актове“.

Целева група са ръководителите и служителите на експертни длъжности от централната и териториалната администрация, които участват във формулирането и внедряването на политики и в изработването на нормативни актове. В таблицата е предоставена информация за дипломираните курсисти по съответните обучителни курсове, както и по други обучения, които имат отношение към регулаторната политика:

Справка брой дипломирани курсисти Каталог 2022:

Сигнатура	Курс	Брой
H-2/2022	Изготвяне на предварителна оценка на въздействието на нормативни актове	49

Н-3/2022	Изготвяне на последваща оценка на въздействието на нормативни актове	55
Н-1/2022	Практическо нормотворчество	55
ОП-17/2022	Оценка на въздействието и подготовка на финансова обосновка	20

- Експертна мрежа за оценка на въздействието към Съвета за административната реформа

За подобряване на качеството и процесите по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове през 2022 г. беше създадена Експертна мрежа за оценка на въздействието към Съвета за административната реформа, като форум за обмяна на идеи, добри практики и предложения за развитие на процесите, свързани с оценката на въздействието, обществените консултации и подобряването на законодателството.

През 2022 г. експертната мрежа проведе две срещи – през месец юли и през месец декември. На втората среща бяха разгледани теми, свързани с оценяването на въздействията на конкуренцията и тези върху малките и средните предприятия.

Съгласно образеца за частична предварителна оценка на въздействието (Приложение № 1 към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието), при извършването на частична предварителна оценка на въздействието задължително се включва информацията относно административната тежест, регулаторни режими, услуги, регистри и др., с което се дава кумулативно качествена информация за въздействията върху малките и средни предприятия при реализиране на предлаганите промени в нормативния акт.

Съгласно действащата нормативна и методологическа рамка при извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието се извършва и оценка на въздействието върху малките и средните предприятия, която се основава на:

- резултатите от целенасочени консултации със заинтересованите малки и средни предприятия и/или с техни представителни организации;

- брой, вид и категорията на предприятията, които ще бъдат пряко или косвено засегнати от нормативния акт;
- описание на разходите и ползите от прилагането на нормативния акт за предприятията - по категории малки и средни предприятия, а където е подходящо - и по основно засегнатата икономическа дейност;
- доказателства за необходимостта от включване на малки и средни предприятия в обхвата на нормативния акт;
- предложения за намаляване на негативните въздействия върху предприятията - като цялостното им изключване от обхвата на нормативния акт, временното им изключване от обхвата на нормативния акт, изключването само на някои от категориите предприятия от обхвата на нормативния акт, намаление на такси и др.

Няма информация в рамките на процеса по извършване на предварителна оценка на въздействието целенасочено да са оценявани въздействията върху малките и средните предприятия. Поради тази причина темата ще бъде развита през 2023 г. като част от регулаторната политика.

Мярка 5.5 Улесняване на участието на МСП в обществени поръчки

Действие 1) Повишаване на осведомеността на МСП относно състоянието на пазара на обществените поръчки в България. Извършване на анализ и обработка на данни за правилата и процедурите за възлагане на обществени поръчки, вкл. брой на обществените поръчки, брой на възлагащите органи, брой на изпълнителите, дял на поръчките с европейско финансиране, брой на обществените поръчки според предмета - доставка на стоки, предоставяне на услуги, строителство - брой и стойност на договорите, дял на обжалваните процедури и забелязани нередности.

Агенция по обществени поръчки

Агенцията по обществени поръчки (АОП) издава бюлетин с данни по основни показатели за развитието на пазара на обществените поръчки в страната на месечна и годишна база.

В Регистъра на обществените поръчки (РОП), част от Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС ЕОП), е предоставен пълен, безплатен и неограничен достъп до тази информация на български и английски език. Паралелно, АОП продължава да поддържа Регистъра на обществените поръчки, открити преди задължителното използване на ЦАИС ЕОП. Двата регистъра предоставят на потребителите възможности за бързо и разширено търсене. Разширеното търсене позволява информацията да бъде филтрирана по широк набор от критерии. В ЦАИС ЕОП е имплементирана функционалност за запазване на комбинация от критерии като шаблон за търсене и периодично изпращане на информация на избран от потребителя адрес на електронна поща по зададения шаблон.

АОП осъществява редица дейности с цел преодоляване на затрудненията и изграждане на капацитет за законосъобразно провеждане и за участие в обществени поръчки. Агенцията публикува методически указания и помощни материали за възложителите и стопанските субекти в специализирани секции на Портала за обществени поръчки (ПОП). През 2022 г. с цел повишаване на прозрачността на контрола, извършван от АОП, периодично се публикува информация за изготвените становища от осъществен втори етап на контрола чрез случаен избор и за извършен контрол на процедури на договаряне. Информацията е достъпна на ПОП в раздел „Предварителен контрол“ в новосъздадена секция – „Извършени проверки“.

С цел осигуряване на безпроблемна работа с националната платформа, през 2022 г. продължи дейността на Центъра за обслужване на потребители на ЦАИС ЕОП. Експертна техническа помощ за работа със системата е предоставена на 5 536 стопански субекти. Периодично се актуализира „Ръководството за стопанските субекти – кандидати и участници в обществени поръчки“. На разположение на потребителите остава тестовата среда на ЦАИС ЕОП, като възможност за самообучение.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Дял на МСП, запознати с пазара на обществените поръчки в България:

- Изпълнение към 2022: *NA*.
- Целева стойност за 2024 г.: 30%

Действие 4) Непрекъснато увеличаване на публичността и прозрачността на обществените поръчки, интегриране на интернет страници със съответната информация на местно и централно ниво в единна уеб платформа, осигуряване на съответствие с

приетите стандарти при отчитане на изпълнението на проекти и резултати по програми, финансирани от ЕФ.

Агенция по обществени поръчки

Считано от месец юни 2020 г. ЦАИС ЕОП е „единна точка за достъп“ до информацията за всички обществени поръчки в страната. Пълен, безплатен и неограничен достъп до информацията за обществените поръчки се осигурява на обществото и на всички заинтересовани страни чрез РОП, част от ЦАИС ЕОП. Възложителите са задължени да публикуват релевантна информация за всеки етап от цикъла на обществената поръчка в публичната ѝ преписка в РОП.

Изградена е свързаност между Информационната система на Комисията за защита на конкуренцията (ИС КЗК) и ЦАИС ЕОП чрез RegiX, която осигурява обмен на информация за жалби и производства по обществени поръчки. Стопанските субекти имат възможност да генерират и изпращат електронни жалби, включително в структуриран вид, срещу решение, действие или бездействие на възложител, чрез модул „Електронна жалба (e-Appeal)“ на ЦАИС ЕОП. Допълнително, информацията относно обжалването се съдържа в публичната преписка на поръчката в РОП. Развитие на обмена на данни между информационните системи, в съответствие с надграждането на ИС КЗК, е предвидено в план-графика за 2023 г.

Мярка 5.6 Втори шанс, забавени плащания и насърчаване наследяването на бизнес

Действие 1) Изменения в правната рамка за намаляване на времетраенето и разходите по закриване на предприятие и укрепване на рамката за процедури по несъстоятелност.

Министерство на правосъдието

В изпълнение на заложените ангажименти в Плана за действие, включващ мерки за изпълнение на последващите ангажименти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II) и в Националния план за възстановяване и устойчивост, от страна на Министерството на правосъдието са предприети следните действия:

- Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон. Проектът е одобрен с Решение № 755 от 11 октомври 2022 г. на Министерския съвет и е приет от Народното събрание на първо гласуване на 21.12.2022 г.

Предложените изменения имат за цел цялостно подобряване на ефективността на рамката за несъстоятелност и стабилизация в България в следните основни направления:

- Създаване на ясни критерии за откриване на производство по несъстоятелност и стабилизация;
  - Постигане на бързина на производството по несъстоятелност;
  - Регламентиране на единен процес на разглеждане на молби в рамките на едно и също производство по несъстоятелност;
  - Ускоряване и облекчаване на процеса във фазата на предявяване и приемане на вземанията;
  - Намаляване на съдебни такси, приложими за отменителните искове;
  - Повишаване на ефективността на процеса по осребряване на имуществото;
  - Създаване на допълнителни предпазни мерки, предотвратяващи недобросъвестно поведение на страните в производствата по несъстоятелност и стабилизация;
  - Промяна на правилата, уреждащи местната подсъдност;
  - Създаване на специални процесуални правила при обжалване на решенията;
  - Гарантиране на качеството на оценките на активите;
  - По-ефективно регулиране на дейността на синдиките;
  - Подобрене на оздравителната процедура в производствата по несъстоятелност и стабилизация;
  - Създаване на правна уредба относно производството по несъстоятелност и погасяване на задължения на физически лица – предприемачи.
- Разработена е Методология за оценка на потребностите от обучение на синдици, имаща за цел да даде общи насоки и подпомогне осъществяването на цялостния процес по реализиране на подготовката и провеждането на задължителната квалификация на синдиките. Предстои методологията да бъде одобрена с наредба, издадена от министъра на правосъдието.
  - Изготвени са проекти на стандартизирани образци за страните в производства по несъстоятелност (частична сметка за разпределение след осребряване на имущество

от масата на несъстоятелността, съгласие за назначаване на синдик, списък на приетите/неприетите вземания, декларации, акт за встъпване и др.), Етични правила на синдика, както и предложения за изменения и допълнения на Наредба № 3 от 27.06.2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците. Предвидено е всички образци да бъдат утвърдени с гореспоменатата наредба.

- Във връзка с въвеждането на специализирани електронни инструменти в рамките на производството по несъстоятелност и реструктуриране е направена техническа оценка на състоянието на Информационната система за производството по несъстоятелност (ИСПН).

В хода на оценката бе установено за целесъобразно да бъде изградена нова съвременна система, отговаряща на изискванията на Закона за електронното управление, в която да се мигрират съществуващите данни от ИСПН. В тази връзка се предвиди изграждане на АИС „Търговска несъстоятелност“ Модул „Регистър по несъстоятелност“, с който се цели да се извърши оптимизация на процеса по събиране, анализ и разпространение на данни в производство по несъстоятелност и стабилизация с оглед изпълнение на нормативни задължения. Предвидено е системата да поддържа интеграция с информационни системи на други администрации, като Единна информационна система на съдилищата; системи за управление на делата; Търговски регистър; Регистър на населението – НБД „Население“; Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА), в частност Регистъра на услугите, в който се вписват допустимите заявители и получатели на административни услуги; хоризонталните модули за е-Автентикация и е-Плащане и др.

Предвидени са следните модули: производства по несъстоятелност, съобщения, синдици, списък на временно отстранени синдици, изключени синдици от списъка, вноски на синдика, квалификация/обучения на синдици, образци за синдици, електронен дневник, отчети, събиране на данни, справки или статистически данни, електронни средства за комуникация, актове на съда по несъстоятелността, подлежащи на обжалване, продажба от масата на несъстоятелността, модул връзка с други системи.

За изпълнение на дейността бе обявена обществена поръчка с предмет: „Изграждане на АИС „Търговска несъстоятелност“ Модул „Регистър по несъстоятелност“, като към настоящия момент помощният орган на възложителя разглежда техническите предложения на тримата участници.

В допълнение, АИС „Търговска несъстоятелност“ ще събира статистически данни в рамките на процедурата по несъстоятелност, като се предвижда следното съдържание на модула: справка относно продължителност на производствата по несъстоятелност, както и средната продължителност на отделните им фази; справка за брой оздравителни планове, предложени в производство по несъстоятелност, разграничени по страната, която предлага плана (длъжник, кредитор, синдик); справка за броя на делата по несъстоятелност, разграничени по страната, която е инициирала процедурата по несъстоятелност (длъжник, кредитори, НАП и др.); справка за средни разходи за производство по несъстоятелност; справка за разпределението на постъпленията от осребреното имущество и степента на удовлетворяване на вземанията по редове или размер на удовлетворяване на вземания в производства по несъстоятелност.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Извършен преглед и анализи на законодателството:

- Изпълнение към 2022: Извършен преглед и анализи на законодателството; Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон

Област на въздействие 6: Околна среда

Мярка 6.1 Подобряване на енергийната и ресурсната ефективност на МСП и увеличаване използването на възобновяеми енергийни източници

Действие 1) Подкрепа за подобряване на енергийната ефективност в МСП. Укрепване на мрежата на енергийните одитори.

Министерство на иновациите и растежа (Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020)

По Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. се изпълнява процедура за предоставяне на БФП BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“.

Насоките за кандидатстване по процедурата са публикувани на 12.04.2022 г. с краен срок за кандидатстване 23.05.2022 г. Общият размер на безвъзмездната финансова

помощ по процедурата е 136 226 120 лв. от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Инструмента REACT-EU.

Целта на процедурата е предоставяне на фокусирана подкрепа на българските малки и средни предприятия за възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност.

Процедурата е насочена към микро, малки и средни предприятия като финансирането е предвидено за придобиване на машини, съоръжения, оборудване, системи, СМР, представляващи дълготрайни активи, както и разходи за консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001.

Към датата на крайния срок са получени 956 проектни предложения. На 08.07.2022 г. са публикувани резултатите от извършената оценка. В резултат на това са сключени са 820 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, с общ размер от 84 880 093.56 лв.

Допълнително, в изпълнение на ПИТ по НПВУ на 12 декември 2022 г. бяха обявени за обществено обсъждане Условието за кандидатстване за получаване на безвъзмездни средства по процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-3.006 „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията“. Целта на процедурата е предоставяне на безвъзмездни средства за изграждане на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за собствено потребление, комбинирани с локални съоръжения за съхранение на енергия, с което да се насърчи прехода на частния сектор към екосъобразна дейност. Очакваният ефект е ускоряване на прехода към климатична неутралност чрез подобряване на енергийната ефективност и независимост на микро-, малките и средните предприятие (включително малки дружества със средна пазарна капитализация и дружества със средна пазарна капитализация). Общият бюджет по процедурата е в размер на 200 000 000 лв. като се очаква същата да бъде отворена официално за кандидатстване през 2023 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за подобряване на енергийната си ефективност:

- Изпълнение към 2022: сключени са 820 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, с общ размер от 84 880 093.56 лв.
- Целева стойност за 2024 г.: 100.

Действие 3) Подкрепа за увеличаване използването на различни видове възобновяема енергия от МСП в съответствие с добрите европейски практики (соларна, вятърна, водна, системи на биомаса и когенерационни системи и др.)

Министерство на енергетиката

Предприети дейности по изменение на Закона за енергията от възобновяеми енергийни източници (ЗЕВИ). Освен транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ВЕИ), измененията на ЗЕВИ са с оглед осигуряване постигане на националната цел за най- малко 27,09 % дял на енергията от възобновяеми източници (ВИ) в брутното крайно потребление на енергия през 2030 г.

Залегналите промени в ЗЕВИ ще подпомогнат изпълнението на мярката за увеличаване използването на ВЕИ от всички потребители, включително МСП, посредством реализиране на реформите от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Предвидени са стимули за реализиране на механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми източници, както и стимули за производството на електроенергия от ВЕИ.

Друг стимул, предвиден в изменението на ЗЕВИ, за нарастване използването на ВЕИ е улесняване на реализацията на схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз, от което могат да се възползват всички МСП в страната.

Относно намаляване на административната тежест при използването на ВЕИ е предвидено създаване на звена за контакт, които ще предоставят напътствия и улесняват целия процес на кандидатстване и издаване на разрешения за реализиране на инвестиция за производство на електрическа енергия от ВИ. През целия процес от заявителя няма да се изисква да контактува с повече от едно звено за контакт.

Предвидено е общините да изпълняват функциите на звена за контакт, тъй като понастоящем общинските власти имат задължения за издаване на основната част от разрешителните при изграждане на централи за производство на електрическа енергия от ВИ.

Със измененията на ЗЕВИ се въвеждат изисквания по отношение на потребителите на собствена електрическа енергия от ВИ и общностите за възобновяема енергия, които могат да произвеждат, потребяват, съхраняват и продават излишните количества енергия от възобновяеми източници.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за развиване на възобновяеми източници на енергия:

- Изпълнение към 2021 : не е приложимо;
- Изпълнение към 2022 : не е приложимо;
- Целева стойност за 2024 г.: 50.

Дял на МСП, използващи различни видове възобновяеми енергийни източници

- Изходна стойност (2020 г.): 4%;
- Целева стойност за 2024 г.: 5%;

Мярка 6.2 Популяризиране и въвеждане на системи за управление на околната среда в МСП

Действие 1) Подкрепа на МСП за завършване на процеса по регистрация по Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS), както и сертифициране по стандарти ISO 14001 (управление по околната среда), ISO 5001 (управление на енергията) и ISO 9001 (управление на качеството).

Министерство на околната среда и водите

С оглед подобряване на екологичните характеристики на организациите и увеличаване на броя регистрирани по Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS) организации, МОСВ провежда процедури за регистрация, подновяване, спиране и заличаване на регистрации по EMAS, като предоставя и съответните методически указания на организациите. За 2022 г. се отчитат 3 нови, 10 подновени, 3 спрени и 4 заличени регистрации. Общият брой регистрирани организации е 16.

Увеличаването на броя продукти и услуги с екомаркировката на ЕС е друга насока за действие, която има отношение и към изграждане на кръгова икономика чрез проектиране на продукти и производствени процеси, съобразени с кръговата икономика. През 2022 г. са сключени/актуализирани 4 договора с производители и е присъдена екомаркировка на ЕС на 8 продукта. Общо в България има 5 производители с 97 продукта с присъдена екомаркировка на ЕС.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за завършване на процеса на регистрация и сертифициране по EMAS и съответните стандарти:

- Изпълнение към 2021 г.: 10 бр.;
- Изпълнение към 2022 г. 16 бр.
- Целева стойност за 2024 г.: 30.

Действие 2) „Избор и оказване на подкрепа на водещи проекти за регистрация по Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS) в приоритетни сектори за българската икономика“

Министерство на иновациите и растежа (Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020)

В изпълнение на процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ (информация, за която е представена в мярка 6.1. по-горе) бе допустимо кандидатите да заявяват подкрепа за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой водещи проекти по EMAS в различни сектори:

- Изпълнение към 2022 г. NA бр.
- Целева стойност за 2024 г.: 100.

Действие 3) Популяризиране на секторните добри практики за управление по околна среда, разработени от Съвместния изследователски център (JRC), като основни документи на ЕК за прилагане на екологични практики в даден сектор (МОСВ).

Министерство на околната среда и водите

През 2022 г. МОСВ продължи реализацията на своята последователна политика за информиране и укрепване на капацитета на МСП за предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти.

С цел подобряване на контрола относно въздействието върху околната среда от индустриалните дейности, посредством използването на най-добри налични техники (НДНТ) и прилагането на принципа за икономическа целесъобразност чрез отчитане на новите заключения за НДНТ в процедурите по преразглеждане и актуализиране на комплексни разрешителни (КР), ключовите дейности на МОСВ включват актуализирането на публичната информация за заключенията за НДНТ, съевременно информиране на операторите по издаване на КР, както и поддържане на публичен регистър на КР. През 2022 г. са изпратени 30 писма/становища до оператори с указания по прилагане на нормативната уредба по КР, 96 писма за определяне на приложимата процедура по КР и 14 становища относно прилагането на НДНТ. Проведени са 13 срещи и 13 консултации с оператори и инвеститори във връзка с прилагане на законодателството по КР.

Провеждат се консултации за индустрията относно прилагане на законодателството в областта на химикалите в рамките на Националното информационно бюро по химикали (НИБХ). По този начин се предоставят съответните насоки на икономическите оператори (производителите, вносителите, потребителите надолу по веригата и дистрибуторите на химични вещества в самостоятелен вид, в смеси и в изделия и/или смеси) за безопасната употреба на химикалите, събиране на данни за свойствата им и оценка на тяхната безопасност. Целта е осигуряване на адекватна информация по веригата на доставки за безопасна употреба и контрол на рисковете от химикалите за човешкото здраве и околната среда за да могат операторите да изпълняват своите задължения по прилагането на законодателството в областта на химикалите. През 2022 г. са изготвени

отговори на 30 въпроса, постъпили в системата на НИБХ и на 30 въпроса, постъпили по имейл.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, преминали обучение по най-добрите практики за управление по околна среда:

- Изпълнение към 2022 г.: 13 консултации;
- Целева стойност за 2024 г.: 20.

Мярка 6.3. „Подкрепа за участието на МСП в стратегическите вериги на стойността на Европейския съюз“

Действие 4) „Осъвременяване на регулаторната рамка в областта съвременните биотехнологии и генетичните ресурси“

Министерство на околната среда и водите

С цел осигуряване на биологична безопасност за хората и околната среда и въвеждане на изискванията на европейското законодателство - Директива (ЕС) 2018/350 за изменение на Директива 2001/18/ЕО по отношение на оценката на риска за околната среда от генетично модифицирани организми, през 2022 г. са приети изменения и допълнения в Закона за генетично модифицирани организми (обн. ДВ, бр. 45 от 17.06.2022 г., в сила от 17.06.2022 г.).

Предприети са действия и за актуализиране на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), с оглед усъвършенстване на правилата и процедурите за предоставяне на достъп до генетични ресурси, както и подобряване на контрола върху работата с генетично модифицирани организми в контролирани условия и освобождаването им в околната среда. С РМС № 830/26.10.2022 г. е одобрен проект на Закон за изменение и допълнение на ЗБР и същият е внесен за разглеждане в Народното събрание на 27.10.2022 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Изменение на законодателството:

- Изпълнение към 2022 г. Изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие.

- *Целева стойност за 2024 г.: Изменение нормативни актове за ГМО и използване на генетични ресурси.*

Мярка 6.4 Подобряване на капацитета на МСП във връзка с прехода към кръгова и нисковъглеродна икономика

Действие 1) Стартиране на поредица от програми за изграждане на капацитет на МСП в страната за:

- *концепции на кръговата икономика;*
- *нови кръгови бизнес модели на регионално и местно ниво; и възможности за МСП в процеса на преход към кръгова икономика;*
- *повишаване на кръговостта на определени вериги на стойността (с подкрепата на браншови организации, секторните асоциации и бизнес посредници.*

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

Изпълнение на проект „GoDanuBio” – Interreg Приобщаващи екосистеми за насърчаване на сътрудничеството между селските райони и градовете чрез управление на Дунавската кръгова биоикономика. ИАНМСП е партньор по проекта. През отчетния период са изпълнени следните дейности:

- Изготвени са анализи за нивото на развитие и имплементиране на кръговата и биокръговата икономика на национално ниво;
- Организиран са обучителни уебинари, както и co-creation уъркшопи за насърчаване на гражданското участие при вземането на решения и разработването на стратегии и политики;
- Изготвена е брошура с добри практики за реално прилагане на принципите на биокръговата икономика от малки и средни предприятия от страните-участнички по проекта;
- Разработена е карта за нивото на прилагане на различни методи и механизми за прехода към зелена икономика, включваща страните-участнички в проекта;
- Определени са отговорните лица за имплементиране на вече съществуващи програми и политики, пряко или косвено свързани с принципите на биокръговата

икономика и са проведени интервюта със съответните лица. Резултатите от интервютата са поместени в общ са всички страни-участнички;

- ИАНМСП участва активно в три транснационални диалога (онлайн и физически), засягащи належащи икономически въпроси, в това число последиците от военния конфликт в Украйна;
- Финален доклад – резултат от проекта, ще послужи като основа за разработване на Национална стратегия за развитие на биокръговата икономика.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой уникални посещения на съответните интернет страници:

- Изпълнение към 2021 г.: не е приложимо;
- Изпълнение към 2022 г.: не е приложимо; допълнителна информация: изготвен анализ; разработена карта за прехода към зелена икономика; 3 транснационални диалога; Финален доклад;
- Целева стойност за 2024 г.: 500.

Брой МСП, информирани за кръговата икономика и кръговите бизнес модели и имащи онлайн достъп до информация и инструменти:

- Изпълнение към 2021 г.: не е приложимо;
- Изпълнение към 2022 г.: не е приложимо; допълнителна информация: изготвен анализ; разработена карта за прехода към зелена икономика; 3 транснационални диалога; Финален доклад;
- Целева стойност за 2024 г.: 500.

Мярка 6.4 Подобряване на капацитета на МСП във връзка с прехода към кръгова и нисковъглеродна икономика

Действие 5) Подкрепа на МСП за подобряване на устойчивостта на използваните първични суровини и увеличаване на дела на вторичните суровини в производствените процеси. Подкрепа на МСП за ефективно използване на водата като ресурс при производствените процеси, включително насърчаване повторното използване на водата и въвеждане на затворени цикли в предприятията с цел пестене на вода."

Министерство на иновациите и растежа (Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020)

Към края на 2022 г. в процес на подготовка е документацията по процедура за предоставяне на безвъзмездни средства на крайни получатели „Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията“ по ПИТ към НПВУ, която ще бъде отворена за кандидатстване през 2023 г. Целта на процедурата е да допринесе за ускоряване на прехода към кръгова икономика чрез предоставянето на безвъзмездни средства на предприятията от производствения сектор за въвеждане на кръгови модели³ за използване на ресурсите и внедряване на неутрални по отношение на климата методи и технологии за производство и потребление на продуктите от дейността им.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Подкрепа на МСП, подобряващи устойчивостта чрез анализ на използваните първични суровини:

- Изходна стойност: 0;
- Изпълнение към 2022 г.: В процес на подготовка е процедура за предоставяне на безвъзмездни средства на крайни получатели „Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията“
- Целева стойност за 2024 г.: 50.

Дял на МСП, използващи вторични суровини:

- Целева стойност за 2024 г.: 20.

Мярка 6.5 Популяризиране на зелени продукти с екомаркировката на ЕС, системата за проверка на екологичните технологии и кръговия дизайн

Действие 1) „Подкрепа на МСП за сертифициране на продукти по Схемата за екомаркировка на ЕС“.

Действие 2) Подкрепа на МСП за преход към екологичен и кръгов дизайн.

Министерство на иновациите и растежа (Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020)

По програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП) към края на 2022 г. е изготвен проект на Индикативна годишна работна програма (ИГРП)

за 2023 г., който предвижда в рамките на първото полугодие на 2023 г. да бъдат обявени две процедури за подбор на проекти свързани с разработване и внедряване на иновации в тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г, вкл. в област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати за преход към екологичен и кръгов дизайн:

- Изходна стойност: 0;
- Целева стойност за 2024 г.: 50.

Дял на съответните МСП, подпомогнати за преход към екологичен и кръгов дизайн:

- Изходна стойност: 0;
- Целева стойност за 2024 г.: 50.